

**HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAM
(2023-2028)**

Felsőpáhok Község
Önkormányzata

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
Női szerep változása.....	56
Nők szerepe a korai társadalomban	56
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	71
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	77
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	79
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	80
1. A HEP IT részletei	80
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	80
Jövőképünk	81
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	82
3. Megvalósítás.....	84
3.1 A megvalósítás előkészítése	84
3.2 A megvalósítás folyamata	84
3.3 Monitoring és visszacsatolás	87
3.4 Nyilvánosság	87
3.6 Érvényesülés, módosítás	88
4. Elfogadás módja és dátuma.....	89

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Felsőpáhok Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Felsőpáhok Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a helyi esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és feladatmeghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a Felsőpáhok településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, a gyermekeket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

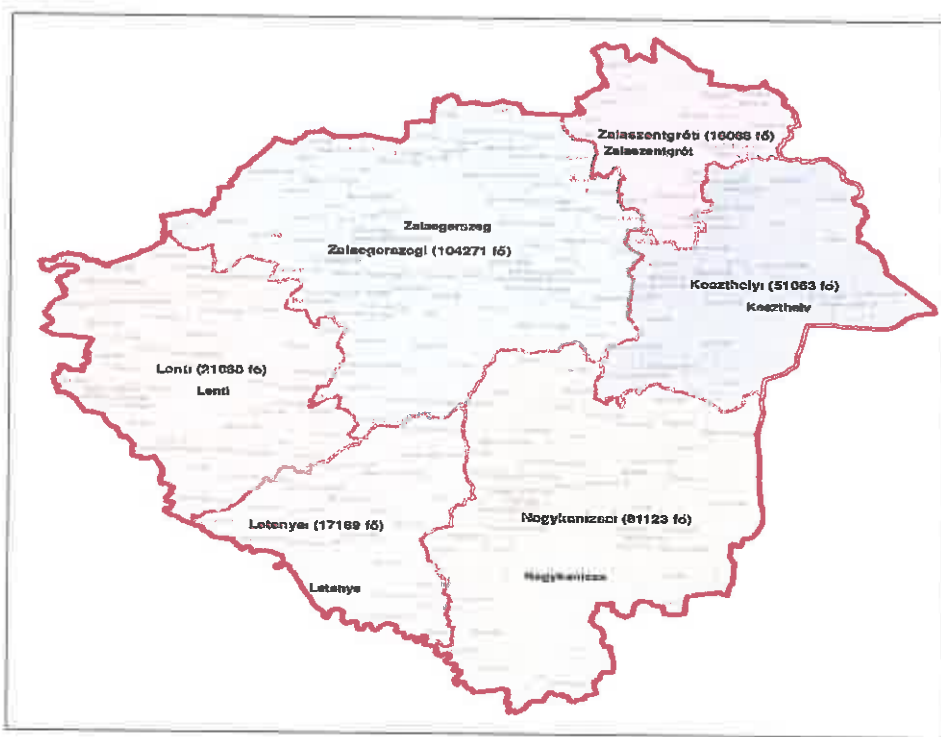
Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

A település bemutatása

1.1. Keszthelyi járás

A Keszthelyi járás a Nyugat-Dunántúli Régióban, azon belül Zala megye északkeleti részén helyezkedik el. A járás 30 települést foglal magába: Alsópáhok, Balatongyörök, Bókaháza, Cserszegtomaj, Dióskál, Egeraracs, Esztergályhorváti, Felsőpáhok, Gétye, Gyenesdiás, Hévíz, Karmacs, Keszthely, Ligetfalva, Nemesbük, Rezi, Sármellék, Szentgyörgyvár, Vállus, Várvölgy, Vindornyafok, Vindornyalak, Vindornyaszőlős, Vonyarcvashegy, Zalaapáti, Zalacsány, Zalaköveskút, Zalaszentmárton, Zalavár. Központi települése Keszthely.

Korábban 9 kistérség volt a megyében (a hévízi, a keszthelyi, lenti, a letenyei, a nagykanizsai, a pacsai, a zalaegerszegi, a zalakarosi és a zalaszentgróti) ezek közül a Hévízi kistérség közel 8 településével és közel 14 ezer fős lélekszámával aránytalanul a legkisebbek közé tartozott. Az arányosabb felosztás és a hatékonyabb ügyintézés miatt a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) 6 járásra osztotta fel a megye területét, így 2013. január 1-től a korábbi Hévízi kistérség településeit a Keszthelyi járáshoz csatolták.

Forrás: TelR

Egy térség fejlettségét és idegenforgalmát alapvetően befolyásolja, hogy milyen közlekedési infrastruktúrával rendelkezik, illetve milyen a megközelíthetősége. A Keszthelyi járás lényegében a Budapest-Nagykanizsa-Adria történeti, gazdasági, kommunikációs, közlekedési és térszerkezeti tengely mentén helyezkedik el. A kistérség közúti és autóbusz-forgalmi kapcsolatai szerteágazóak és lényegében az idegenforgalmi és egyéb kapcsolatokhoz rendelték (az érintett települések Keszthely és Hévíz felé rendszeres kapcsolati lehetőséggel rendelkeznek).

A járás megközelíthetősége az M7-es autópálya megépítésével Budapest és az Adria felől megoldódott. A járáson belüli forgalmat a 71-, 75-, 76-os számú főutak bonyolítják, az ezeken való haladás összességében lassú, jellemzően hosszúak a településeken átkelő szakaszok.

A járás vasúti közlekedésére jellemző, hogy a területén vasúti fővonal nem halad keresztül, kicsi a vonalsűrűség, a szolgáltatás színvonala, a mellékvonalak műszaki állapota, minősége elmarad a kívánatostól. A járást a Balatonszentgyörgy-Tapolca vasútvonal érinti. Az egyvágányú vasútvonal Keszthelyig fővonalnak minősül, illetve eddig van villamosítva.

2005-ben Hévíz város gesztorálásával elkészült a 3,8 kilométer hosszúságú Hévíz-Keszthely összekötő kerékpárút, mely a Balatoni Körúthoz közvetlenül is csatlakozik.

A térség közlekedési infrastruktúrájában idegenforgalmi szempontból az egyik, ha nem a legfontosabb a sármelléki repülőtér, amely 1991 óta polgári repülőtérként működik, szolgálva a Nyugat-Dunántúli Régió turizmusát, idegenforgalmát és gazdaságát.

Forrás: A Hévízi Kistérség Területfejlesztési Konceptiója 2008-2018 és Hévízi Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása Közművelődési (kulturális) konceptiója 2011.

1.1. Felsőpáhok község földrajzi elhelyezkedése, története

Felsőpáhok Hévíztől 2 km-re nyugatra, domboldalon elnyúló kistelepülés, melynek részét képezi, Zalaköszvényes is. Felsőpáhok napjainkban a külföldi leteleplülők körében preferált településsé vált. Felsőpáhok a Nyugat-magyarországi peremvidék nagytáj, Zalai-dombvidék középtáj, Zalavári-hát kistáj középső részén helyezkedik el. A környékre jellemző az É-D-i irányban hosszan elnyúló lapos meridionális hát az Alsó-Zala és Hévízi-völgy között.

Felsőpáhok ősi, zárt jellegű falutelepülés. Az idő folyamán sokféleképpen hívták. Volt már terra Paah (itt még nem volt megkülönböztetve Alsópáhoktól), Bőr-Páh, Németh-Pah, Felpah, Német Fölső Páhok, Fölső-Pahuk és ezeknek különböző formái. 1907-től írják egybe Felsőpáhok nevét.

Első okleveles említése 1259-ből való, amely szerint a településen olyan várszolgák laktak, akiknek mestersége a tímárság, cserzővargaság volt. A tímármesterséghez tartozik a bőrnek vízben való kallózása, ványolása. Ez a bőr ütögetésével, verdesésével történik, tehát olyanféle művelet, amelyet joggal nevezhetünk el a páhol, elpáhol igével (páhol = bottal, doronggal, darab fával ver valakit vagy valamit). Tehát nagy valószínűséggel a település neve is innen eredeztethető. A páh szó aztán gyűjtőnévként egy olyan terület nevévé lett, amelyen a tímármesterséget folytató lakosok egyetemlegesen a Hévíz meleg vizében ványolt bőrök szolgáltatására voltak kötelezve.

Felsőpáhok – Alsópáhok társtelepüléseként – a XVIII. század végén jelent meg. Az utóbbi két évszázadban lassan, egyenletesen fejlődött, ami a hévízi üdülőkultúra kialakulásának köszönhető. Felsőpáhok 1907-ig közigazgatásilag az alsópáhoki körjegyzőséghez tartozott, de mikor Szentandrás (Hévíz) 1907. március 1-én körjegyzőségi székhely lett, hozzá csatolták Felsőpáhokot is. A falut 1947. május 1-től Alsópáhokhoz csatolták közigazgatásilag, még postailag is. Senki sem örült ennek, mert gazdasági, forgalmi és kulturális tekintetben is Hévíz volt a központ. A belügyminiszter 1950. szeptember 6-i hatállyal Felsőpáhok és Zalaköszvényes

községeket Felsőpáhok néven egyesítette. A szomszédos Zalaköszvényes tehát közigazgatásilag Felsőpáhok része, mint külterületi lakott rész. 2013. január 1-től a Felsőpáhok és Alsópáhok települések még szorosabbra fűzik kapcsolatukat a közösen fenntartott önkormányzati hivatal révén.

Felsőpáhok jól közművesített települések közé tartozik. Közműellátására a vízellátás, a szennyvízelvezetés-kezelés, a villamosenergia-ellátás, a földgázellátás és az elektronikus hírközlés-hálózati rendszere kiépült. Jellemzően magas a rácsatlakozások aránya mind a szennyvízcsatorna, mind a földgáz tekintetében. Közművek vonatkozásában a csapadékvíz elvezetés tekinthető a legkevésbé rendezettnek. A településen üzemel az országos villamosenergia hálózati rendszer egyik bázis létesítménye, az ún. Hévíz 400/120 kV-os állomás. Az állomásról továbbhaladó 400 kV-os hálózatok nyomvonala és biztonsági övezete jelentős helyfoglalásával korlátozza Felsőpáhok település területének hasznosítását.

Forrás: www.felsopahok.hu, és Felsőpáhok Településfejlesztési Koncepció 2012.

1.2. A község gazdasági élete

A községi munkahelyek száma kevés, a helyi munkavállalók túlnyomó része Hévízre ingázik. A település gazdaságában kiemelt szerepe van a külterületen működő transzformátor állomásnak, mely az iparüzési adó nagy százalékát szolgáltatja Felsőpáhokon. A településen további ipari terület nem található, a falu nyugati határában elhelyezkedő vállalkozások túlnyomórészt a mezőgazdaságban érintettek.

Felsőpáhokon az idegenforgalom nem jelentős ágazat, ám a szomszédos Hévíz kiemelkedő turizmusa jótékony hatással van a településre. A község társadalmi-gazdasági fejlődésének alapja a hévízi gyógy-tó, ezért a tó vizének, illetve környezetének minőségi és mennyiségi védelme, a táji, természeti és települési adottságok kínálatának megőrzése kiemelkedő fontosságú feladat. A település jelentős idegenforgalmi eseménye a térségi szinten is ismert falunap.

Felsőpáhokon a mezőgazdaságnak hagyományosan nagy szerepe van. A területek többségén évszázadok óta szántóföldi növénytermesztés illetve gyümölcsstermesztés folyik, a falu lakosai a mezőgazdaságból éltek. A Nyugat-Balaton kistérség területén helyezkedik el a Balatonmelléki borvidék, melynek fontosabb központjai közé tartozik Felsőpáhok település is. Az erre épülő borászat a turizmus mellett a gazdasági diverzifikációt elősegítő ágazatként értékelhető.

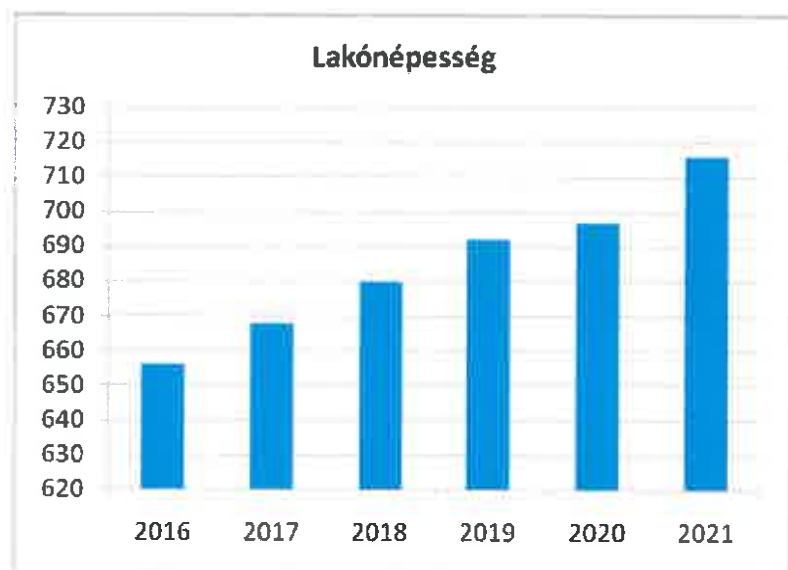
A vállalkozások több mint fele mezőgazdasági jellegű, emellett van nyílászáró- és szerelvény szaküzlet, fatelep, kertészet, élelmiszerbolt, kocsmá, fodrászat. A meglévő vállalkozások többsége anyagi nehézségekkel küzd. Alacsony számuk ellenére a különböző vállalkozások helyben jelentenek munkalehetőséget a felsőpáhokiaknak, mely egyszerűsíti a helyi lakosok munkába járását. A munkahelyek mellett a vállalkozások bevételt jelentenek a település számára is.

Forrás: Felsőpáhok Településfejlesztési Koncepció 2012, Hévízi Kistérség Területfejlesztési Koncepciója 2008-2018

Táblák: 1. 2. 3. 4. 5.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	656	bázis év
2017	668	101,83%
2018	680	101,80%
2019	692	101,76%
2020	697	100,72%
2021	716	102,73%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

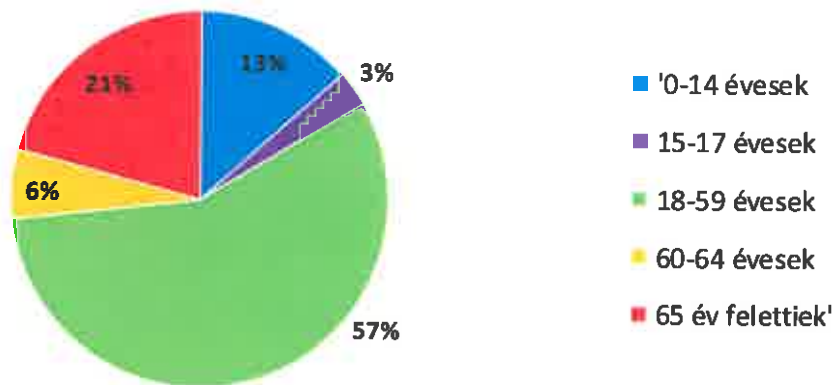
1870-től egészen a 1941-ig a népszámlálási adatok tanúsága szerint kisebb hullámzásoktól eltekintve nőtt a település lakosság száma. Míg 1870-ben 655 főt számoltak össze, addig az 1941-es népszámlálásnál Felsőpáhokon 831 személyt írtak össze. Ezt követően a népességszám 2001-ig lecsökkent 568 főre. Az elmúlt alig több mint tíz év során erről a mélypontról a település pozitív irányba mozdult el. 2021-ben 745 főre emelkedett a község lakosság száma.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

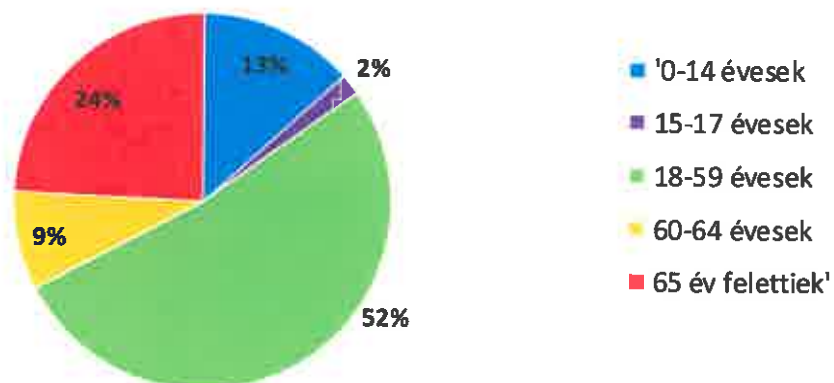
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	336	391	727	46,22%	53,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			18	2,48%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	45	52	97	6,19%	7,15%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	7	17	1,38%	0,96%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	191	204	395	26,27%	28,06%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	20	33	53	2,75%	4,54%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	70	95	165	9,63%	13,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

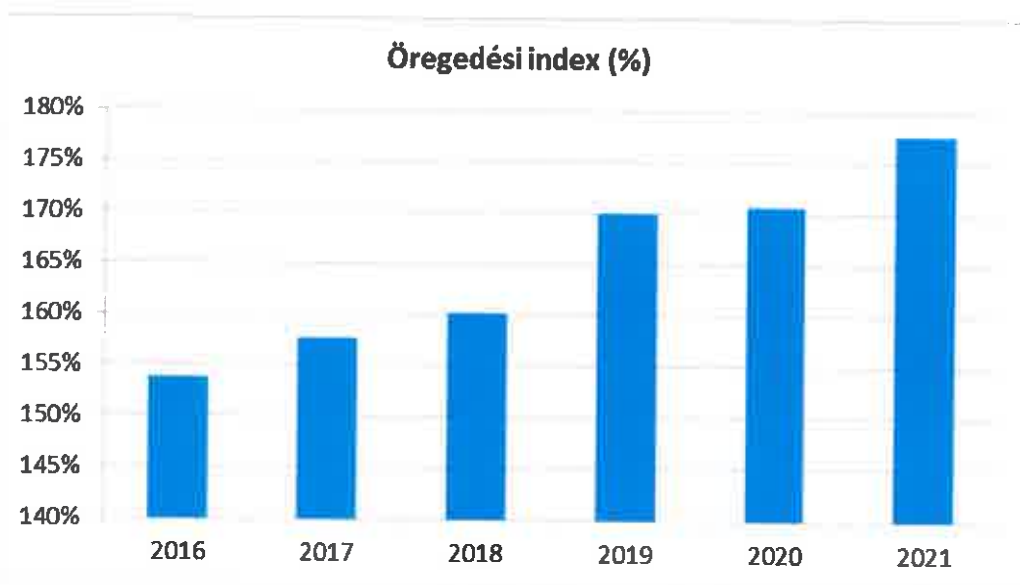

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	140	91	153,85%
2017	153	97	157,73%
2018	157	98	160,20%
2019	165	97	170,10%
2020	169	99	170,71%
2021	167	94	177,66%

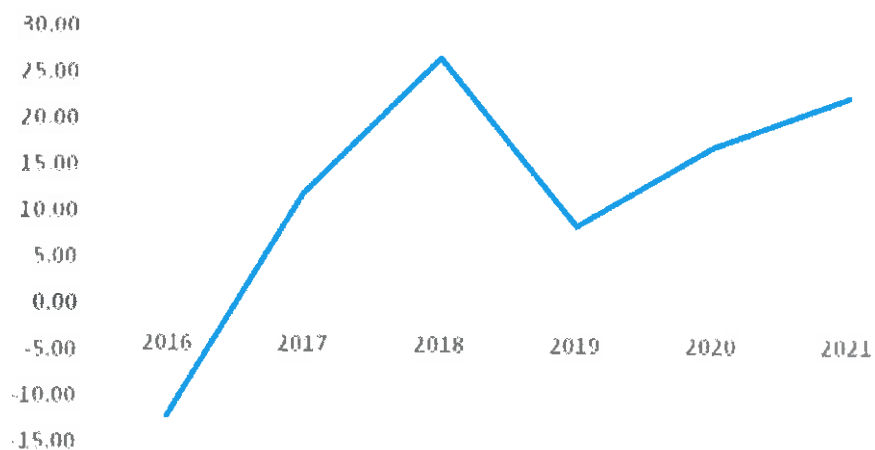
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-12,08
2017	12,08
2018	26,71
2019	8,75
2020	17,28
2021	22,65

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

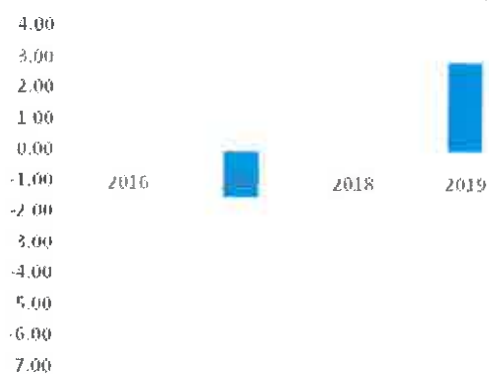

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	0,00
2017	-1,51
2018	0,00
2019	2,92
2020	-5,76
2021	-4,25

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő)

Az utóbbi évtizedben a településen a születések száma többnyire elmaradt a halálozásokétól, a bevándorlók száma viszont jelentősen nőtt, vagyis a pozitív vándorlási különbözet a népességszámot kedvezően befolyásolta.

Az előbbi folyamatokkal összefüggésben a népesség korösszetétele is kedvezőtlenebbre fordult, amit a település öregedési indexe is tükröz. 2016 és 2021 között az öregedési index 153-ról 157-re emelkedett, ami azt jelenti, hogy 5 év alatt 27-fővel emelkedett a 100 fiatalokú (0-14 év) jutó időskorúak (65 év feletti) száma.

A község lakosságának előregedése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. Míg 2016-ben az időskorúak létszáma 140 fő volt, addig 2021-ben ez a szám 167 főre emelkedett. Vagyis 5 év alatt 27 fővel emelkedett az időskorúak száma. A fiatalokúknál ugyanezen időintervallumban 3 fővel – 91 főről 94 főre – emelkedett a létszám. A település népességének lassú előregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

A településen az állandó népesség mutatói szerint 2021-ben 33 fővel több nő él, mint férfi. A nőtöbbség markánsan az idősebb, 65 év feletti korcsoportban jelentkezik, ennek oka a nők magasabb várható életkora. 2011-ben a születéskor várható átlagos élettartam Magyarországon a nők esetében 77,9, a férfiaknál pedig 70,1 év. Az 65 év feletti korosztály 11,6%-a nő és csak 7,3%-a férfi.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a 13 hazai nemzetiség közül csak a német található meg. A lakosság 3,59%-a (23 fő) vallotta magát német nemzetiséghez tartozónak.

Értékeink, küldetésünk

Értékeink:

Felsőpáhok kedvező fekvésű, nyugodt, békés falu, dolgos, lakóhelyükért tenni akaró és tenni is tudó emberekkel. Községünk lakosai befogadó szellemiségűek. Az önkormányzata továbbiakban is biztosítani kívánja minden polgára számára, tekintet nélkül nemzetiségre, vallásra, nemre vagy életkorra az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot.

Küldetésünk:

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Meglétét akkor érzi igazán, ha az ember olyan élethelyzetbe kerül, amikor nagyobb szüksége van a társadalom támogatására és az állam és a civilszervezetek által fenntartott rendszerek igénybevételére kényszerül. Ez az élethelyzet bármikor bekövetkezhet, (függetlenül attól kortól, nemtől, vagyontól, felekezettől) ezért szükséges az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség biztosításának követelménye és a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése.

Értékeink megtartása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Felsőpáhok település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmosítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogycsökkenési Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

▪ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról”

szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása,

▪ a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk,

különös figyelmet fordítva a:

▪ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.),

▪ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),

▪ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.),

▪ a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),

▪ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),

▪ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban:

Gyvt.),

▪ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program figyelembe veszi Felsőpáhok Község Önkormányzatának azon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására.

Szem előtt tartja a település Költségvetési koncepcióját, Gazdasági programját, Településrendezési tervét is.

A HEP figyelembe veszi Felsőpáhok Község Önkormányzata által hozott rendeleteket, dokumentumokat:

Felsőpáhok Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2015.(II.25.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról, az 1993. III. törvény rendelkezéseinek megfelelően meghatározza Felsőpáhok község egyes pénzbeli és természetbeni szociális ellátás formáit, a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit, az önkormányzati pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait, továbbá célja a hátrányos

helyzetű, munkaképes aktív korú ellátott és ellátásban nem részesülő személyek és családjuk önfenntartó képességének megteremtése.

Meg kell említeni azokat a dokumentumokat, koncepciókat, melyek konkrét terveket is meghatároznak saját területre vonatkoztatva. A már meglévő, ill. tervezett stratégiákkal összhangban kerül megalkotásra a HEP is.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre. Felsőpáhok község a Zalacsányi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik, Felsőpáhok községben Kirendeltség működik.

Felsőpáhok és Alsópáhok községek intézményfenntartó társulás keretében létrehozták a Gazdasági Ellátó Szervezetet (GESZ), amelynek feladatkörébe tartozik az óvodai és iskolai étkeztetés, a háziorvosi és védőnői szolgálat, valamint a szociális étkeztetés. Szintén a két település intézményfenntartó társulásban működteti az Alsópáhoki Szivárvány Óvodát.

A Teréz Anya Szociális Integrált Intézmény Fenntartó Társulást a korábban a Hévízi kistérséghez tartozó települések alapították azzal a céllal, hogy a szociális és a gyermekvédelmi törvényben meghatározott önkormányzati feladatok ellátását összehangolják.

Felsőpáhok tagja a ZALAISPA Hulladékgazdálkodási Társulásnak. A 282 települést tömörítő társulás a Nyugat-Balaton és Zala-folyó medence nagytérség települési szilárdhulladékai kezelésének korszerű megoldását tűzték ki célul.

Felsőpáhok Alsópáhokkal és Hévízzel gyepmesteri tevékenység közös fenntartására fenntartói társulást kötöttek.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Felsőpáhok községgel foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves időszoron alapulnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma. Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészekben. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni – az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül – pontosan mégsem lehet. A szociális létbizonytalanság mellett a kirekesztettség a legtöbb roma közös jellemzője, és e két jellemző együtthatója az a kilátástalan élethelyzet, amely jó eséllyel egész életükben távol tartja őket a társadalmi fősodortól.

Az egyre erősödő társadalmi feszültségek és az ezzel párhuzamosan megszaporodó radikális és szélsőséges megnyilvánulások is mutatják, a roma lakosság társadalmi integrációja ma sürgetőbb feladat, mint valaha. A helyzettel történő őszinte, közhelymentes szembenézés, valamint a felelős döntéshozatal nem várhat tovább helyi szinten sem. A romák széleskörű társadalmi kirekesztődésének erősödése az etnikai feszültségek kezelhetetlen mértékű kiéleződéséhez vezethet, egyszersmind súlyosan visszavetheti a település és az egész ország gazdasági teljesítőképességét.

Gyakori tévhit, hogy a romák (érdemtelenül) túltámogatottak, ezzel szemben kutatások igazolják, hogy sem a helyi, sem az országos hatáskörű különböző fejlesztési programokban nincs kellő mértékben reprezentálva a roma lakosság, sőt a célzottan romáknak szánt források is sokszor alacsony hatásfokkal érik el a célcsoportot.

A helyi esélyegyenlőségi program éppen abban segíthet, hogy megmutassa milyen eszközök egymásra építésével lehetséges valódi eredményeket elérni akár anélkül, hogy arra jelentős külön forrást biztosítanának.

A települési önkormányzatnak esélyegyenlőségi programja tervezésekor nem csak arra kell ügyelnie, hogy miként javítsa célprogramokkal, vagy többségi programokba történő integrálásuk révén a romák lakhatási, oktatási, szociális és egészségügyi helyzetét: olyan beavatkozásokat szükséges terveznie, amelyek egyszersmind oldják a romák kirekesztettségét is. Nem elég tehát például betonúttal ellátni a cigány telepet, szükség van a szegregációból történő kitörés útjainak megkönnyítésére is. Még a legjobban előkészített programok sem fogják elérni hatásukat, ha maguk a romák nem vonódnak be a programok előkészítésétől a végrehajtásig minden szinten.

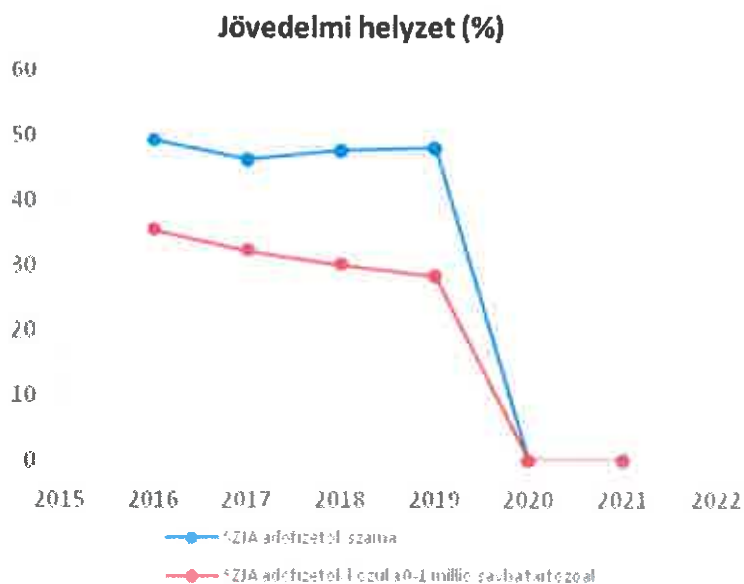
A romák helyzetének vizsgálatakor óhatatlanul felmerülő alapprobléma, hogy hivatalos etnikai adatok nem, vagy csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre. A települési önkormányzatnak a hatályos adatvédelmi jogszabályok betartásával arra kell törekednie, hogy minél több adatot gyűjtsön be a településen élő romák helyzetével kapcsolatban. Amennyiben az önkormányzat (illetve partnerei, intézményei) nem rendelkeznek pontos adatokkal, és ezek pótlása a tervezés időszakában nem megoldható, a beavatkozások irányultságának meghatározásához sokszor már az is elegendő lehet, ha megbecsülik az adott jellemző előfordulási gyakoriságát.

Természetesen nem mindig kell a becslésekre hagyatkozni, ha nincsenek egzakt etnikai adatok, hiszen vannak olyan alternatív lehetőségek az információgyűjtésre, amelyek jó eséllyel alkalmasak adott problémák feltérképezésére. Oktatási területen ilyen alternatíva például a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek adatainak vizsgálata, míg a lakhatási szegregáció meghatározására egy többdimenziós mutatórendszert hívhatunk segítségül.

Tábla:3.1

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	49,14	35,28
2017	46,11	32,23
2018	47,53	30,06
2019	47,87	28,16
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból kiderül, hogy az állandó népességhez viszonyítva a keresők aránya csökken.

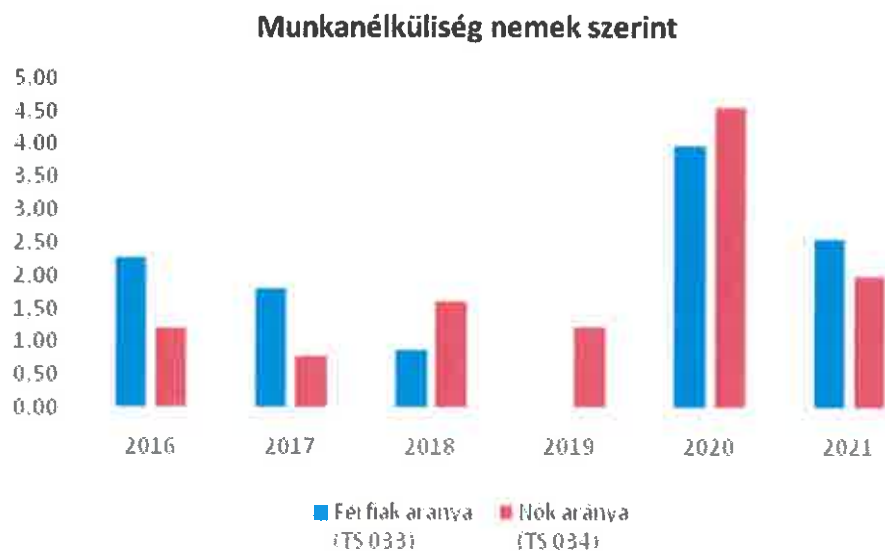
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Tábla:3.2.1.; 3.2.2.; 3.2.3.

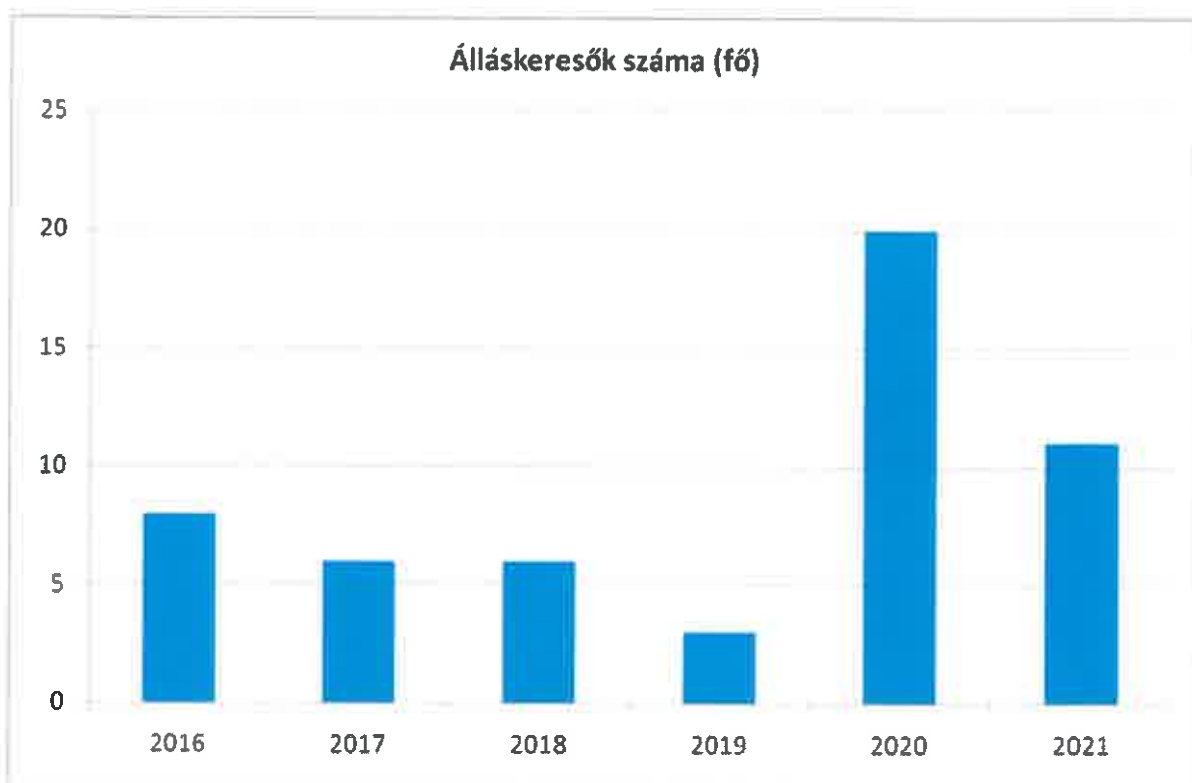
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,28	1,21	1,75%
2017	1,82	0,80	1,31%
2018	0,88	1,63	1,26%
2019	0,00	1,23	0,62%
2020	3,98	4,56	4,27%
2021	2,56	2,00	2,28%

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		8	6	6	3	20
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	3,00	0,00
	%	12,50%	16,67%	16,67%	0,00%	15,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	3,00	1,00
	%	12,50%	0,00%	0,00%	33,33%	15,00%	9,09%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00	2,00
	%	12,50%	0,00%	16,67%	0,00%	5,00%	18,18%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	0,00	3,00	0,00	2,00	2,00
	%	12,50%	0,00%	50,00%	0,00%	10,00%	18,18%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	15,00%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	2,00	0,00	0,00	3,00	1,00
	%	12,50%	33,33%	0,00%	0,00%	15,00%	9,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	0,00	0,00	2,00	2,00	2,00
	%	12,50%	0,00%	0,00%	66,67%	10,00%	18,18%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	5,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	3,00	1,00	0,00	2,00	2,00
	%	25,00%	50,00%	16,67%	0,00%	10,00%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

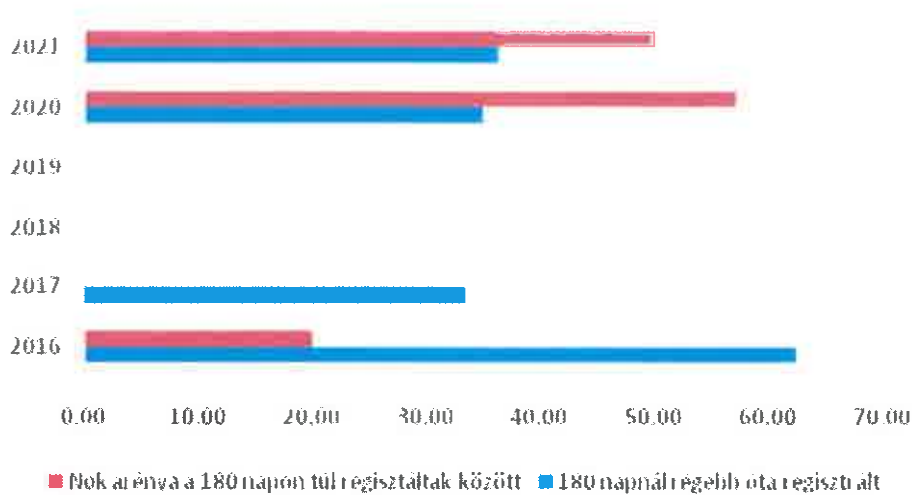

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	62,50	20,00
2017	33,33	0,00
2018	0,00	n.a.
2019	0,00	n.a.
2020	35,00	57,14
2021	36,36	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

A munkanélküliek körében csökkent azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát.

A munkanélküliek aránya minden év első negyedévében a legmagasabb, évközben pedig mérséklődik. A szezonális hatások, valamint az év közben beinduló közmunkaprogramok miatt a következő hónapokban a foglalkoztatás emelkedik és a munkanélküliség csökkenése figyelhető meg.

Korcsoportos bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség minden korosztályt érint. Különösen nehéz helyzetben vannak a 30 év alatti fiatal pályakezdők és az 50-59 év közötti korosztály. A fiatal pályakezdőknek munkatapasztalat hiányában szinte reménytelen hosszabb távú munkát találniuk, míg az 50-59 éves munkanélkülieket sem szívesen alkalmazták már a munkáltatók.

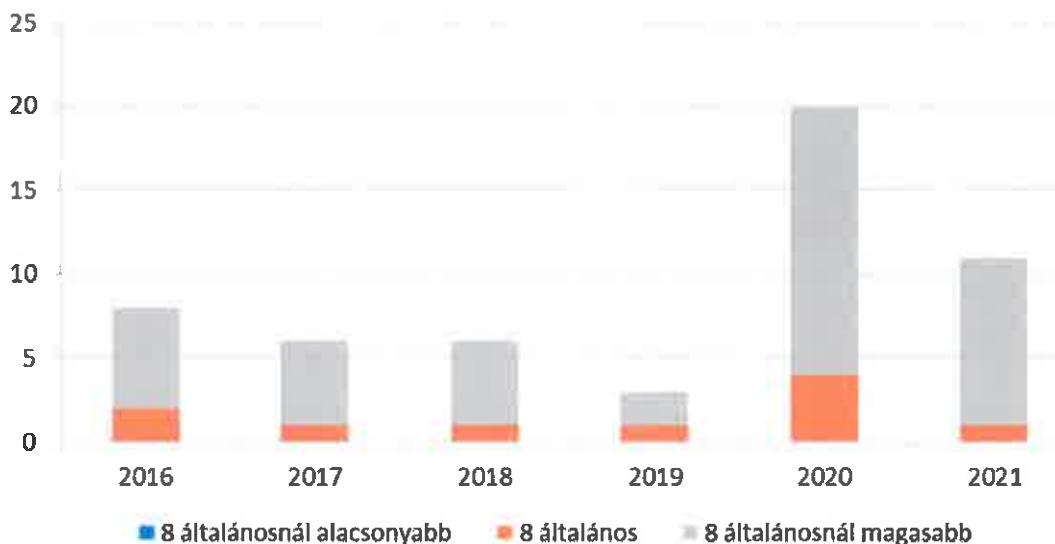
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Tábla:3.2.4.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint								
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint						
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség		
		Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2016	8	0	0,00%	2	25,00%	6	75,00%	
2017	6	0	0,00%	1	16,67%	5	83,33%	
2018	6	0	0,00%	1	16,67%	5	83,33%	
2019	3	0	0,00%	1	33,33%	2	66,67%	
2020	20	0	0,00%	4	20,00%	16	80,00%	
2021	11	0	0,00%	1	9,09%	10	90,91%	

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (fő)

Felsőpáhok településen a regisztrált munkanélküliek közt az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező (8 általános vagy annál alacsonyabb) lakosok nincsenek, tehát munkaerőpiaci helyzetük nincs veszélyben.

A közfoglalkoztatásnak köszönhetően az önkormányzat minden évben alkalmazott közmunkást.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás új rendszerének 2010. évi bevezetése és folyamatos átalakítása, finomítása lehetőséget nyújt az önkormányzat számára a település közterületeinek karbantartására és belvízelvezetés munkálataira.

Az FHT-ben részesülőknek törvényi előírásként egy év alatt legalább 30 nap munkaviszonyt kell teljesíteniük az ellátásra való jogosultságért.

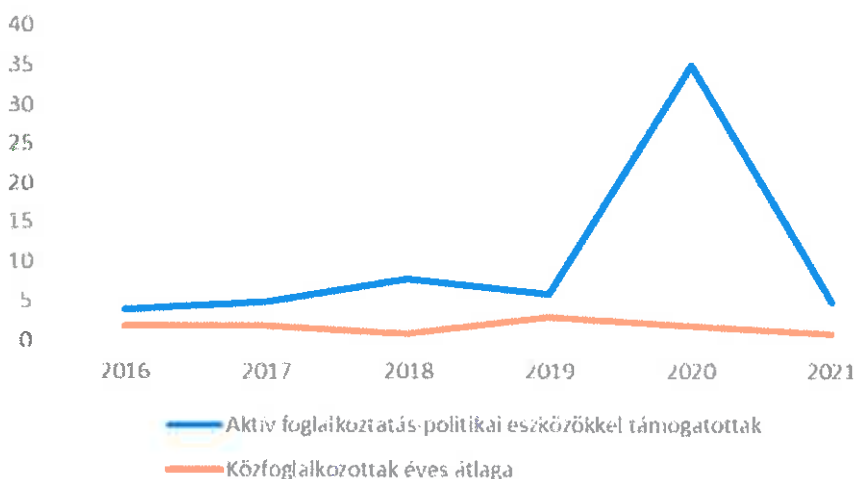
Bár a településen jelen van a közfoglalkoztatás (évente 1 fő), ezen programban résztvevők száma évről-évre alacsonyabb. Az aktív támogatásoknak köszönhetően többen választják a munkaerőpiacra való visszatérést és mintegy ugródeszkeként használják a közfoglalkoztatást.

Tábla:3.2.5.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag – fő)
2016	4	2
2017	5	2
2018	8	1
2019	6	3
2020	35	2
2021	5	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Felsőpáhok lakosságának a foglalkoztatáshoz való hozzáférése minden szempontból biztosított. A közlekedés Keszthelyre, Hévízre minden szempontból biztosított, óránként járnak az autóbuszok, még a megyeszékhely felé is. A szomszédos városoknak és a turizmusnak köszönhetően nem növekszik a munkanélküliek – tartós munkanélküliek – száma.

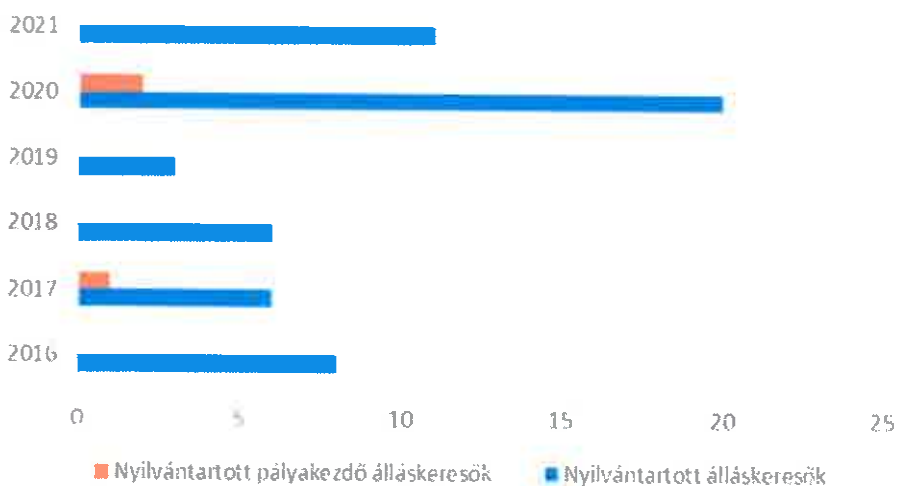
e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen nincs iskola, képzésekről, résztvevők számáról adatgyűjtés nem készült.
Tábla:3.2.6.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	8	0
2017	6	1
2018	6	0
2019	3	0
2020	20	2
2021	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A községben ilyen adatgyűjtést nem végeztünk.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nincs saját intézménye az önkormányzatnak.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén: nincs adat

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek számos lehetősége van, a pandémia rákényszerítette az embereket a fejlődésre.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

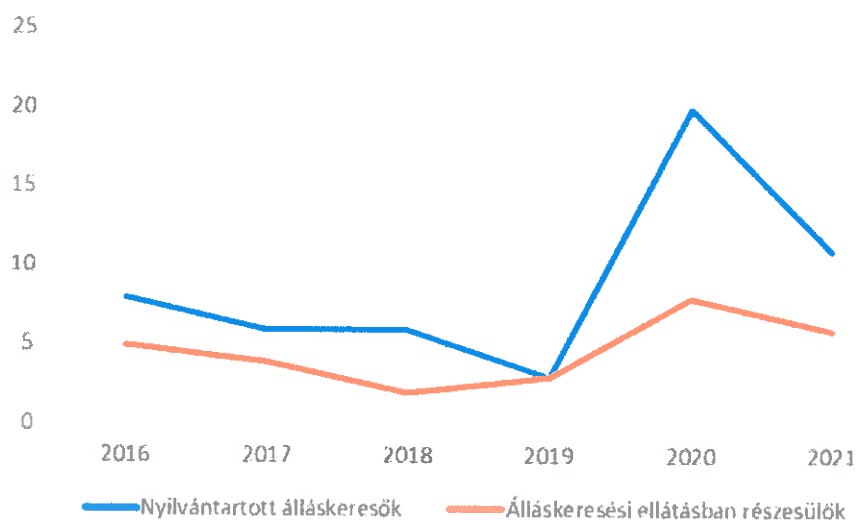
Ellátásokat a Zala Megyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatalban érhetik el a rászorulóknak. (álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély)

Tábla: 3.3.1.; 3.3.2.; 3.3.3.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőknél ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresőknél száma (TS 052)		Álláskeresőknél ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőknél száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	8	1,88%	5	62,50%
2017	6	1,44%	4	66,67%
2018	6	1,41%	2	33,33%
2019	3	0,70%	3	100,00%
2020	20	4,66%	8	40,00%
2021	11	2,42%	6	54,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1	12,50%	n.a.	-	6	75,00%
2017	0	0,00%	1	17,00%	4	66,67%
2018	0	0,00%	1	15,50%	2	33,33%
2019	0	0,00%	0	0,00%	3	100,00%
2020	0	0,00%	0	0,70%	8	40,00%
2021	0	0,00%	n.a.	-	6	54,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

**Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma
a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)**

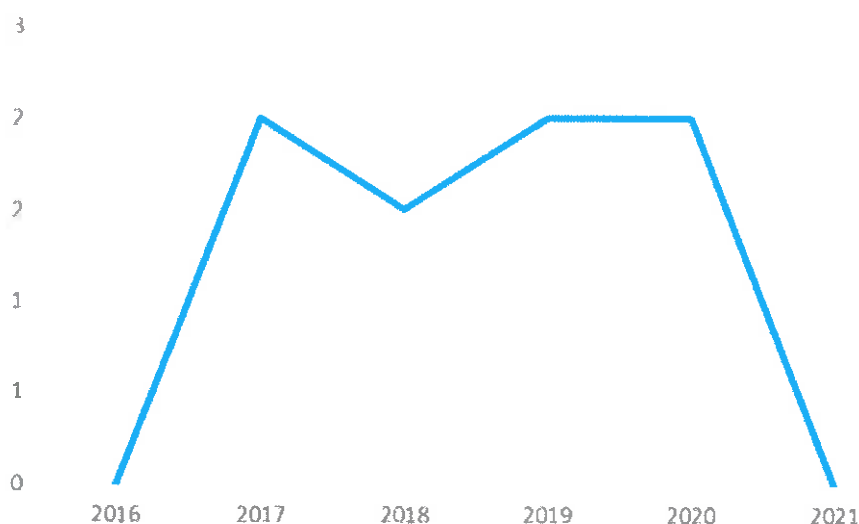

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	2
2018	2
2019	2
2020	2
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Eü. károsodási és gyf. támogatásban részesülők

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

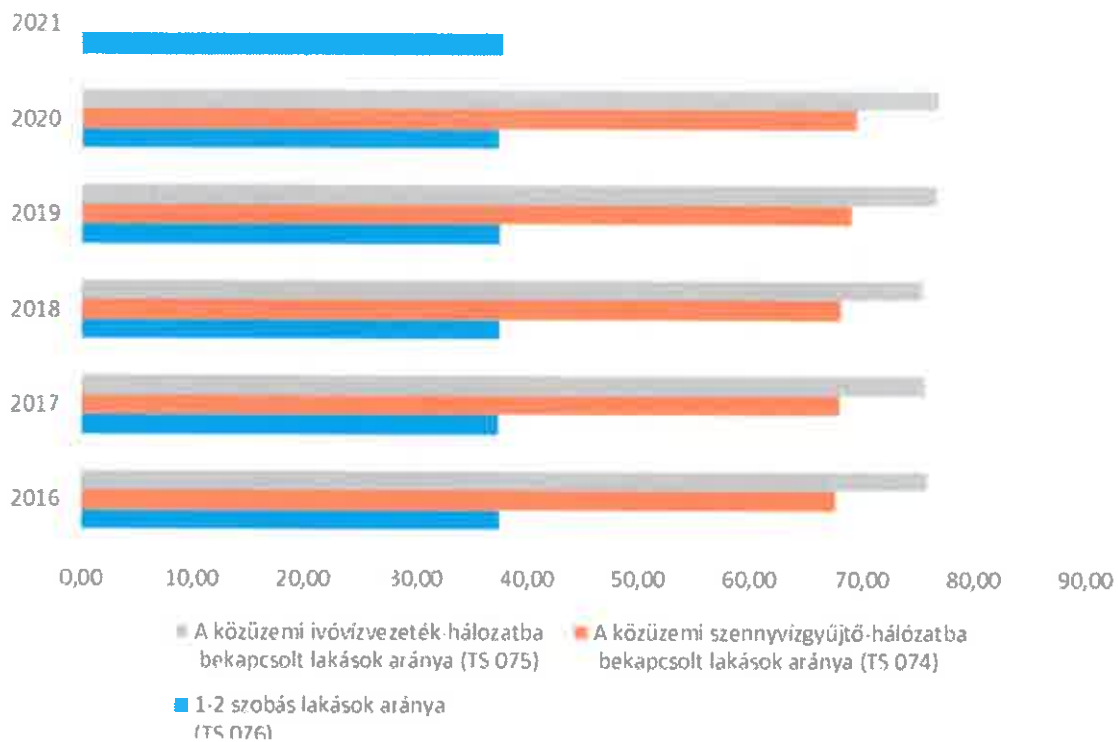
A 2021-es adatok alapján 329 lakás és lakott üdülő található. A településen az alacsony komfort fokozatú lakott lakások száma (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás) minimális. Veszélyeztetett lakhatási helyzetbe került személy, illetve hajléktalan személy nincs a településen. Az önkormányzat nem rendelkezik bérlakással.

Tábla:3.4.1.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	325	0	0,00	37,54	67,69	76,00
2017	326	1	3,07	37,42	68,10	75,77
2018	327	1	3,06	37,61	68,20	75,54
2019	327	0	0,00	37,61	69,11	76,76
2020	328	1	3,05	37,50	69,51	76,83
2021	329	1	3,04	37,69	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége

- a) bérlakás-állomány
- b) szociális lakhatás
- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
- e) lakhatást segítő támogatások

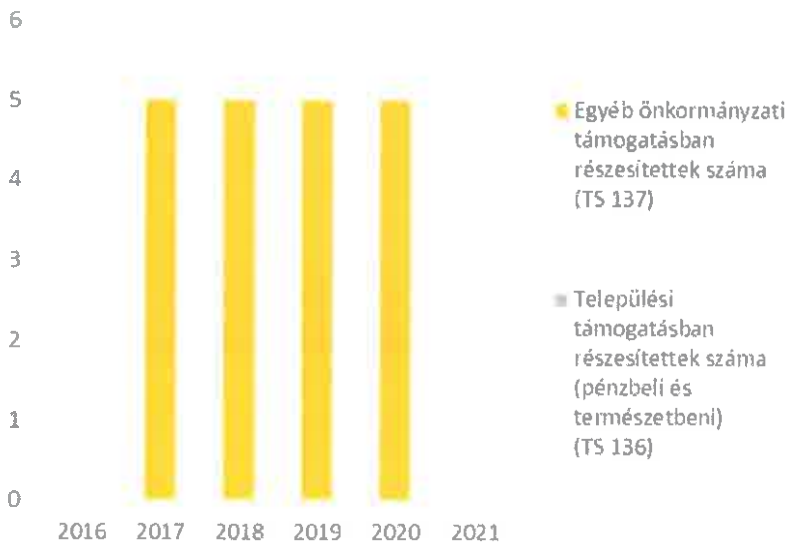
Az önkormányzat települési támogatás, rendkívüli települési támogatás és egyéb önkormányzati támogatás címén biztosít forrást a társulóknak.

Tábla:3.4.3.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	5
2018	n.a.	5
2019	n.a.	5
2020	n.a.	5
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatást segítő támogatások

f) eladósodottság

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

A község külterületén állandó lakosság nincs. Közösségi közlekedés jó, több ponton elérhető egy-egy autóbusz megálló a településen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezeken területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a települési szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása. Településszerkezeti szempontból a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a településszövetbe ágyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a településszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

Felsőpáhokon nincs szegregációval veszélyeztetett településrész.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Felsőpáhok Község Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében társulása keretében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Felsőpáhok és Alsópáhok községek önkormányzatai intézményfenntartó társulás keretében felállították a Gazdasági Ellátó Szervezetet (GESZ), amely a két településen gondoskodik a háziorvosi ellátásról és a védőnői szolgálatról. Betöltetlen háziorvosi, védőnői és ápolónői státusz nincs a településen. Az orvosi rendelő helyben, 2012-től az új községháza épületébe került, a gyógyszerár Alsópáhokon található. Központi orvosi ügyelet Keszthelyen, szakorvosi és kórházi ellátás is Keszthelyen vehető igénybe.

Fogorvosi körzet: megállapodás alapján Hévíz város, Felsőpáhok, Nemesbük, Zalaköveskút és Vindornyalak községek közigazgatási területe. Fogorvosi körzet rendelője: 8380 Hévíz, József Attila utca 2.

Fogorvosi ügyeleti ellátás: megállapodás alapján Felsőpáhok község közigazgatási területe Fogorvosi ügyelet központi rendelője: Allfodent Kft. Keszthely, Kossuth Lajos utca 7-9.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A vizsgált időszakban a közgyógyellátásra szorulóak száma jelentős mértékben nőtt, a hadigondozotti ellátásban részesülőknek is alanyi jogon jár a közgyógyellátás, az igazolványt igénylők száma is érezhetően megnőtt, a járási hivatalnál lehet igényelni.

A közgyógyellátás és az ápolási díj megállapításának hatásköre 2013. évtől a Járási Hivatalokhoz került át.

Az önkormányzat azokat a rászorulókat, akik nem férnek bele az alanyi és normatív közgyógyellátásba gyógyszer-támogatásban (települési támogatás) részesíti, jövedelem és gyógyszer költség figyelembevételével.

Tábla:3.6.1.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	17	2,00
2018	0	0	0	0	10	3,38
2019	0	0	0	0	14	1,98
2020	0	0	0	0	13	1,39
2021	0	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Évente megszervezzük a 45-65 életév közötti nők mammográfiai szűrővizsgálatra való eljutását. Lehetőségekhez mérten, 2-3 évente méhnyakrák szűrést lehetőségét biztosítjuk a falu orvosi rendelőjében.

b) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Hozzáférés a Hévíz és Keszthely városában lehetséges, ill. Alsópáhok óvoda és iskola keretein belül lehet igénybe venni.

c) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. A Képviselő-testület az étkeztetési feladatát megállapodás alapján az Alsópáhok Önkormányzatával kötött megállapodással, az Alsópáhoki Gazdasági Ellátó Szervezet közreműködésével látja el. Különböző korosztályoknak megfelelő egészséges étrendet biztosít, a vonatkozó előírásoknak megfelelően.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat sportpályát és játszótérrel tart fenn, ezzel biztosítja a sportoláshoz való hozzáférést.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi segítségnyújtást, családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást a településen társulási megállapodás alapján a Zalaszentgróti Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja. A szociálisan rászorultak részéről felmerülő igényeket az intézmény maximálisan kielégíti.

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. Azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek. És azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A települési önkormányzatok a szociális szolgáltatásokat társulás útján is biztosíthatják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

A szociális alapszolgáltatások közül Felsőpáhokon elérhető a falugondnoki szolgálat, a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, és a családsegítés és gyermekjóléti szolgálat.

A falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás célja az apró falvak és a külterületi, vagy egyéb területi, valamint a tanyasi lakott helyek intézmény hiányából eredő hátrányainak enyhítése. Az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása. Az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

g) drogrevenüciós szolgáltatások;

A település nem nyújt ilyen jellegű szolgáltatást, a családsegítő szolgálaton keresztül igénybe lehet venni.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat hivatalában és a foglalkoztatás során megakadályozzuk a hátrányos megkülönböztetést.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nincs hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű a községben.

Tábla: 3.6.2.

Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Népkonyhát nem működtet az önkormányzat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Felsőpáhok csendes, rendezett település. A településen nem működik kisebbségi önkormányzat. Az önkormányzat célja, hogy komplex médiaszolgáltatást nyújtson a települési honlapon keresztül, – mint internetes felület – a lakosság számára úgy, hogy az lehetőleg minden korosztály igényének megfeleljen.

Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszennvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben. Az önkormányzat és intézményei ellen nem született a romákkal, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel szembeni diszkrimináció miatt jogerős elmarasztaló bírósági ítélet, vagy hatósági határozat.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtótermékekben, egyéb médiákban megjelenő cikkek megfelelnek az előítélet-mentességgel kapcsolatos elvárásoknak.

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

Tábla:3.7.1.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsamok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	495	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A felújított művelődési ház ad otthont a könyvtárnak

Minden évben nagy hangsúlyt fektet az önkormányzat a helyiközösséget megmozgató és közösség építő rendezvények szervezésére. Színes közösségi programokat kínál az önkormányzat a lakosságnak.

Déryné programnak köszönhetően neves művészek és színvonalas előadások jutnak el községünkbe.

Hagyományos rendezvényeink a tavaszi RETRO BÚCSÚ, nyári NYÁRZÁRÓ BORGRÁCS PARTY, októberben az IDŐSEK NAPJA és decemberben a MIKULÁS. Ezen rendezvényeink megmozgatják a falu apraját-nagyját.

Kézművesfoglalkozásokat, író-olvasó találkozókat, egészségügyi és helytörténeti előadást szervezünk.

Egyesület nem működik a községben

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nincs ilyen jellegű probléma a településen.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösség gyűjtést szervez a rászorulóknak részére minden évben az egyház szervezésében.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nincs nemzeti sokszínűség a településen, ezért kimondottan ilyen jellegű rendezvényeink nincsenek.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Felsőpáhok csendes, rendezett település. A településen nem működik kisebbségi önkormányzat. Az önkormányzat célja, hogy komplex médiaszolgáltatást nyújtson a települési honlapon keresztül, – mint internetes felület – a lakosság számára úgy, hogy az lehetőleg minden korosztály igényének megfeleljen.

Az önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszünetelésére számára jótétet biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben. Az önkormányzat és intézményei ellen nem született a romákkal, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel szembeni diszkrimináció miatt jogerős elmarasztaló bírósági ítélet, vagy hatósági határozat.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtótermékekben, egyéb médiákban megjelenő cikkek megfelelnek az előítélet-mentességgel kapcsolatos elvárásoknak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A kérdés nem releváns, roma kisebbség nem él a településen. A 2011-es népszámlálási adatok szerint senki sem vallotta magát romának.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nem releváns	

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok legyenek.

A pénzbeli és természetbeni gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosítja. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. Ilyen támogatás az iskolakezdési támogatás, a Képviselő-testület valamennyi Felsőpáhokon lakóhellyel rendelkező, alapfokú, középfokú vagy felsőfokú végzettséget adó oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermek részére évente egy alkalommal iskolakezdési támogatást állapíthat meg. Az iskola kezdési támogatásra a gyermek akkor jogosult, ha családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatszorosát. A támogatás gyermekenkénti összegét a képviselő-testület évente állapítja meg (2020., 2021. és 2022. évben 30000 Ft/fő).

A Képviselő-testület valamennyi Felsőpáhokon lakóhellyel rendelkező óvodai nevelésben résztvevő gyermek részére évente egy alkalommal óvodakezdési támogatást állapíthat meg. Az óvodakezdési támogatás gyermekenkénti összegét a képviselő-testület évente állapítja meg. Az óvodakezdési támogatásra a gyermek akkor jogosult, ha az adott nevelési év október 1-jén óvodai nevelésben részt vesz. (gyermekenként 10000 Ft)

Születési támogatásra jogosult minden felsőpáhoki lakóhelyű magyar és Európai Unió állampolgár újszülött, akinek mindkét szülője vagy örökbefogadó szülője – kivéve az apa adatai nélkül anyakönyvezett gyermeket- felsőpáhoki állandó lakos és életvitelszerűen Felsőpáhokon él a család az ellátás igénylésének időpontjában. Az ellátás a születést követő 30 napon belül, legfeljebb tárgyévét követő év január 30. napjáig igényelhető. A születési támogatás összege 30.000 Ft/gyermek, mely pénzbeli ellátásként kerül megállapításra.

Csatlakozott az önkormányzat a Bursa Hungarica pályázati rendszerhez. Ennek keretében támogatást nyújt a felsőoktatásban tanuló diákok részére 10 hónapon keresztül havi 5000 Ft

2021. december 31-én a település állandó népességének száma **745** fő volt.

A lakosság korcsoport szerinti összetétele az alábbiak szerint alakult (december 31-i állapot szerint):

Korcsoport	2010	2015	2018	2019	2020	2021
	összesen	összesen	összesen	összesen	összesen	összesen
0-2	19	19	17	18	16	16
3-5	18	19	21	19	22	16
6-13	43	49	55	55	54	54
14-18	40	27	33	33	22	30
19-59	371	391	390	384	394	420
60-	159	191	212	218	227	209
összesen	650	696	728	727	735	745

Forrás: Vizuál Regiszter

Tábla: 4.1.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	336	391	727	46,22%	53,78%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			18	2,48%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	45	52	97	6,19%	7,15%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	10	7	17	1,38%	0,96%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

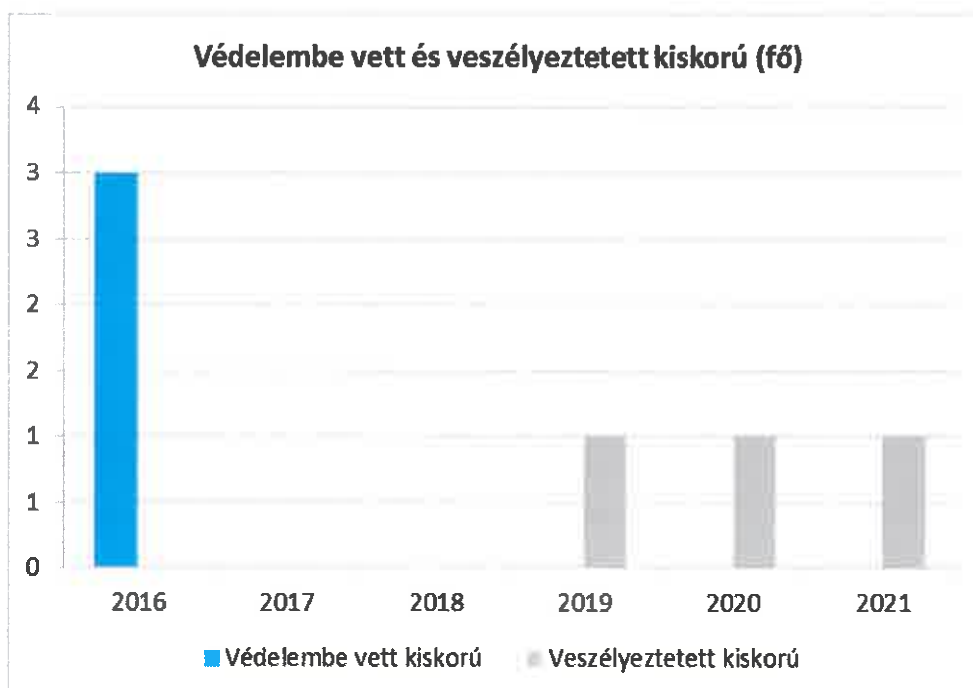
A lakosság szám fokozatosan emelkedik, a születések száma az elmúlt években emelkedő tendenciát mutatott. 2021-ben a 18 éven aluliak száma 114 fő (15,6 %), a lakosság 56,4 %-a 18 év 60 év közötti, az idősek aránya 28 %-ot jelentett az elmúlt évben.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Tábla:4.1.1.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	3	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	1
2020	0	1
2021	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a Családsegítő Szolgálat tartja a kapcsolatot a védelembe vett és veszélyeztetett családokkal.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Tábla:4.1.2.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	4
2018	0
2019	0
2020	1
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre az elmúlt években átlagosan 1 család, 1 gyermeke volt jogosult. Mivel a községben nem jellemző a munkanélküliség, ezért ezt az ellátást jövedelmi viszonyok miatt csak az igazán rászorulóknak tudják igénybe venni.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek nem volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó természetbeni ellátásban a Gyvt. 19§(1) bekezdés:

19. § (1)^{*} A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a)^{*} a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b)^{*} a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

c)^{*} az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

20/A. §^{*} (1)^{*} A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága^{*}

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

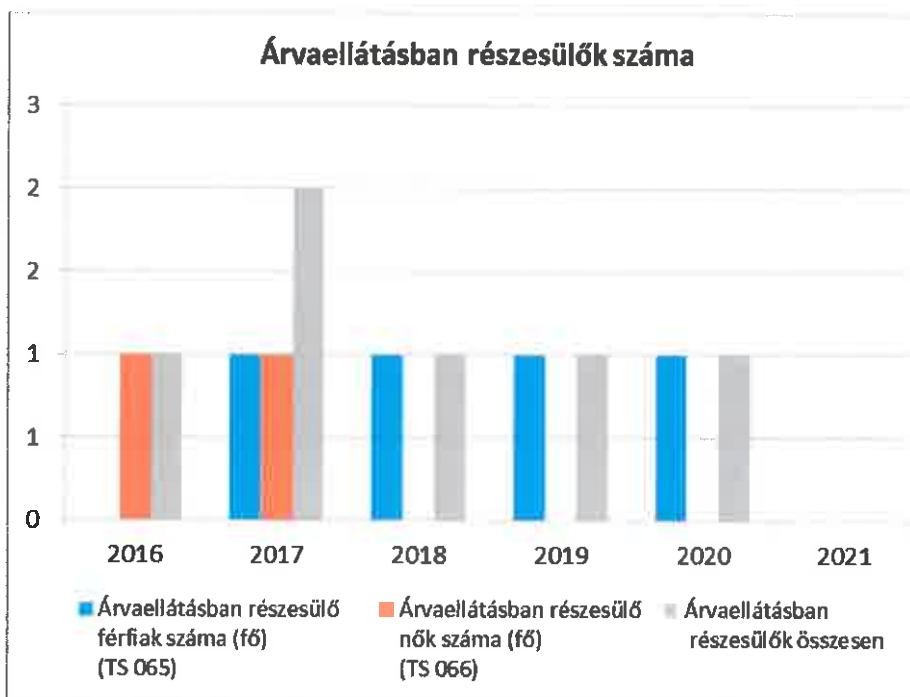
alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Tábla: 4.1.3.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	1	1
2017	1	1	2
2018	1	0	1
2019	1	0	1
2020	1	0	1
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az árvaeállítás mint juttatás is megtalálható volt a községben, de nagyon kevés családot érintett.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Tábla: 4.1.4. opcionális

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TELR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ezen adatokat nem tartunk nyilván, társulásban látjuk el a feladatot.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs tudomásunk/nyilvántartásunk településünkön élő, magyar állampolgársággal nem rendelkező gyerekekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs nyilvántartásuk-tudomásunk ilyen gyerekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált településrész nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos/halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi

kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben a meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Felsőpáhok és Alsópáhok községek önkormányzatai intézményfenntartó társulás keretében látják el a védőnői szolgálatot egy területi védőnő alkalmazásával. 0-6 év közötti gyermekek gondozását jelenti a településen. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2021-en Felsőpáhokon: 25 fő.

Tábla: 4.3.1.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Felsőpáhok Község Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében társulás keretében gondoskodik a házi orvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Felsőpáhok és Alsópáhok községek önkormányzatai intézményfenntartó társulás keretében felállították a Gazdasági Ellátó Szervezetet (GESZ), amely a két településen gondoskodik a házi orvosi, gyermekorvosi ellátásról és a védőnői szolgálatról.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg a két településen 1 területi ellátással rendelkező felnőtt házi orvos dolgozik, munkáját 2 ápolónő és egy védőnő segíti.

Betöltetlen felnőtt házi orvosi állás nincs a településen.

Tábla: 4.3.2.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Felsőpáhok község tanköteles korú gyermekei a dr. Szántó Imre Általános Iskolához – Alsópáhok-tartoznak, fejlesztési és speciális igényeknek megfelelő oktatást az intézmény biztosítja számukra.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A képviselő-testület a gyermekjóléti szolgáltatást 2016. évtől feladat-ellátási szerződés keretében biztosította a Zalaszentgróti Család és Gyermekjóléti Szolgálat által.

Az ellátás fogadónapi rendszerek formájában történt, minden héten egy nap a felsőpáhoki kirendeltségen tartottak félfogadást.

A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a településen élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez, a gyermekek családban történő nevelésének elősegítéséhez, valamint a gyermek családban történő kiemelésének megelőzéséhez. A szolgáltatás célja, hogy a rászoruló gyermekek és családjuk a lakóhelyükön kaphassák meg azt a támogatást és segítséget, mely a gyermekek jólétéhez szükséges, valamint feladatai közé tartozott a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése. Együttműködésen alapul a családsegítés.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátása keretében a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Alsópáhoki Mini Bölcsőde 2021. október 01-től biztosítja Alsópáhokon és vonzáskörzetében a három év alatti gyermekek napközbeni ellátását.

Férőhelyük: 7 fő, ebből 2 gyermek jár Felsőpáhokról

Tábla: 4.3.3.a) b)

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem: Családsegítő szolgálat

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Társulásban igénybe vehető – Családsegítő Szolgálat

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A sportpálya és a felújított játszótér várja a sportolni vágyó gyermekeket, családokat

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Gyermekétkeztetést társulásban látjuk el Alsópáhok Község Önkormányzatával.

Étkezési adatokról nincs nyilvántartásunk.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nincs tudomásunk ilyen gyermekekről, ezért külön nincsenek programjaink, mindenkit szívesen látunk rendezvényeinken.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A jogszabályoknak és a helyi rendeleteknek megfelelően pénzügyi ellátások nyújtása.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Felsőpáhokon óvoda nem működik. Az óvodai feladatellátást az önkormányzat Alsópáhok községgel közösen intézményfenntartó társulás formájába oldja meg. A két település szinte összenőtt, így a gyerekek bejárása nem okoz a szülőknek jelentősebb terhet. A felsőpáhoki kisgyermeket falugondnoki szolgálat szállítja a mindössze egy kilométerre lévő feladatellátási helyre.

Korábban az óvodai feladatellátás mellett az általános iskolai feladatellátást is intézményfenntartó társulás formájában oldotta meg a két település. A jogszabályi környezet változása következtében azonban 2013. január 1-től az általános iskolai feladatellátás a Klebelsberg Intézményfenntartó Központhoz került.

Az Alsópáhoki Szivárvány Óvoda három csoportban 75 férőhellyel rendelkezik. Reggel 6³⁰-tól délután 17 óráig tart nyitva az intézmény. A Felsőpáhok községgel közösen fenntartott. A 2022/2023-as nevelési évben az óvodába járó gyermekek közül 12 fő felsőpáhoki volt.

A mostani rendelkezésekre álló adatok alapján az óvodai kapacitás elegendő a feladatellátás biztosításához. Férőhelyhiány miatt óvodáskorú gyermeket még nem kellett elutasítani. Az óvoda néhány gyermeket képes fogadni a kistérség más településéről is.

Felsőpáhok településen a demográfiai mutatók alapján középtávon megszervezhető lehetne az óvodai köznevelési feladatellátás, de a településen nincs alkalmas szabad épület-kapacitás. Falugondnoki szolgálat gépjárművével történik a gyerekek szállítása Alsópáhokra, a felvételt biztosító közösen fenntartott óvodába.

Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvénynek megfelelően szabályozzák a fenntartó önkormányzatok. A 3 óvodai csoportban járnak a gyermekek, a csoportok átlagléttszáma 23 fő. A 3 óvodai csoportban 7 főállású óvodapedagógus dolgozik. Az óvónők munkáját 3 dajka segíti.

Forrás: Feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	n.a.
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szaközéiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szaközéiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodába járó hátrányos helyzetű (HH) gyermek nincs községünkben. A HH gyerekek megoszlása az óvodai csoportokban egyenletes, szegregációra utaló csoportszervezés nem tapasztalható. Halmozottan hátrányos (HHH) és sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek nem jár az óvodába. Az hogy nincs SNI gyermek az óvodában nem azt jelenti, hogy ilyen jó a helyzet, csupán azt, hogy sok esetben ezek a gyermekek nem jutnak el a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsághoz.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Tábla: 4.4.1. opcionális
4.4.2.; 4.4.4.; 4.4.5.;

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A felsőpáhoki gyerekek az Alsópáhokon található Dr. Szántó Imre Általános Iskolába járnak. Korábban az iskolát a két település intézményfenntartó társulás keretében működtette, 2013. január 1-től a fenntartói feladatokat átvette a KLIK, adattal nem rendelkezünk.

Az intézmény befogadóképessége 224 fő. Az intézmény fogadni tudja a környék általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulókat is.

Dr. Szántó Imre Általános Iskola létszámába tartozó Felsőpáhoki lakóhellyel rendelkező gyermekek létszámának alakulása a következő:

osztály	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
1.	5	8	4	8	0	4	4
2.	5	7	7	4	8	0	5
3.	3	5	6	6	4	8	0
4.	4	4	5	6	6	4	7
5.	3	4	3	4	7	6	4
6.	4	2	4	4	4	6	8
7.	8	5	2	4	4	3	6
8.	3	8	5	2	4	4	4
Összesen	35	43	36	38	37	35	38

Forrás: dr. Szántó Imre Általános Iskola

A felsőpáhoki általános iskolások száma az iskola 22.89 %-át teszik ki.

Az 1-4 évfolyamban a felsőpáhoki a 20 %-ot, míg a felső tagozaton 25.6 %-át teszik ki az iskola létszámának.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs adatunk.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nincs adatunk.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Nincs adatunk.

Tábla: 4.4.6.;

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	0
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Gyermekek szabadidejének megfelelő módon való eltöltése	Közösségi terek létrehozása, fiatalokat érintő prevenció programok szervezése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai gazdasági szoci kulturális jog tekintetében.
- A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szoc bizottság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvé foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

Az I. ipari forradalom 1780-tól 1850-ig tartott. Ez a folyamat nem csak a gazdaság fejlődését, hanem a társadalom átalakulását is elősegítette. Megjelent a női munkaerő és egyre általánosabbá vált alkalmazásuk. A textiliparban töltöttek be fontos szerepet. Viszont voltak árnyoldalai is a fejlődésnek. Gyakran nőket és gyermekeket 10-16 órában dolgoztattak bányákban és gyárakban embertelen körülmények között. Ezen kívül a nők jóval kevesebb fizetést kaptak, mint a férfiak. A II. ipari forradalom a XIX. század második felétől egészen 1914-ig tartott. Ekkor számos új munkakör jött létre, amelyet a gyengébbik nem is el tudott látni, például telefonkezelő, gépférő, titkárnő. Ez ösztönözte őket arra, hogy bekapcsolódjanak az oktatásba. Az oktatás elterjedésével egyre több nő tudott diplomát szerezni, persze a korszakban a női egyetemisták még ritkaságnak számítottak. Elisabeth Blackwellnek sikerült elsőként orvosi diplomát szereznie Amerikában. A képzések alkalmassá tették őket számos munkakör betöltésére, mint tanár vagy kutató. A lengyel származású Marie Curie férjével feltalálta a polóniumot, majd a rádiumot, amiért 1903-ban első nőként megkapta a Nobel-díjat. Az első világháború időszakában az asszonyok kénytelenek voltak átvenni férjeik szerepét az üzemekben, hiszen a termelés és a hadiipar szinten tartása csak a nők munkába állásával volt lehetséges. Ráébredt a társadalom arra, hogy a nők is képesek ellátni ugyan azt a munkát, amit a férfiak. A brit kormány végül úgy döntött, hogy megadja a nőknek a választójogot a háborúban való részvételük miatt, valamint nem szerették volna, hogy a mozgalmak újra előtérbe kerüljenek. 1928-ban kapta meg minden 21. életévét betöltő női polgár

Angliában a szavazati jogot. Érdekessége, hogy ebben az évben halt meg a szüfrassetmozgalom híres képviselője, Emmeline Pankhurst. Ugyan több munkakörhöz juthattak hozzá, de jóval alacsonyabb bért kaptak, mint a férfiak. De eddig fennálló férfi-női alárendeltségi viszony csökkenni kezdett. Az 1848-as áprilisi törvényeknek köszönhetően növekedett a választójoggal rendelkezők száma, de a nőket továbbra is kizárták. 1867-es kiegyezés után többször előkerült a nők választójogának kérdése, de előrelépés az ügyben nem történt. 1871-ben Madocsányi Pál, aki Szabadelvű Párt képviselője volt, egy több özvegy által aláírt kérvényt terjesztett az országgyűlés elé, de ők kinevették a próbálkozását. A nemzetközi nőmozgalmaknak köszönhetően a magyar nők helyzete is javulni kezdett. 1895-től felvételizhettek az egyetemek bölcsészeti, orvosi és gyógyszerészi szakára, valamint számtalan nőegylet jött létre. A törekvések még hosszú ideig nem érték el a céljukat. Vázsonyi Vilmos 1917-ben kiterjesztette volna a nőkre is ezt a jogot, de nem volt elég támogatója. Károlyi Mihály 1918-1919 között volt Magyarország köztársasági elnöke. Az ország miniszterelnöke pedig Berinkey Dénes volt. A liberális nézeteket valló politikusoknak köszönhetően a nők 1918-ban megkapták a választójogot. A 24. életév betöltésén kívül feltétele volt még, hogy az adott személy 6 éve az ország állampolgára legyen és tudjon magyarul beszélni, írni, olvasni. A Horthy-korszak 1919-ben vette kezdetét és egészen 1945-ig tartott. Horthy-ék szintén jóváhagyták a nők választójogának megszerzését. 1945-től mondhatjuk azt, hogy mind a két félnek ugyan olyan joga van beleszólni a politikába, hiszen ebben az évben vezették be az általános, titkos és egyenlő választójogot, melynek feltétele a 20. életév betöltése volt. Pontosan 100 éve annak, hogy Magyarországon nők is kivívtuk magunknak a szavazati jogot és hazánkban is megkezdődhetett a női és férfi szerepek közötti határ csökkenése.

Női szerep változása

A nő hosszú ideig alárendelt volt a férfival szemben, másodrendűnek számított. Sokan lenézték a gyengébbik nem tagjait. Ennek kapcsán jelent meg a hímsovinizmus. Úgy tartották, hogy a férfi okosabb és ügyesebb is. A tudósok arra a megállapításra jutottak, hogy férfi agy nagyobb, mint a női. „A férfi intelligencia felsőbbrendűségének elméletével igazolták a férfi felsőbbrendűség gyakorlatát, s ez az eredmény is komoly problémát okozott.” Agykontroll segítségével próbálták elérni, hogy a nők maguk is azt érezzék, hogy alsóbbrendűek. Ehhez elegendő volt egy orvosi vélemény is, ami befolyásolta a gondolkodásukat. Különböző tévhitek keringtek, mint például, ha egy fiatal lány tanul, akkor a medencecsontja elgyengül, ami megnehezíti a szülést.

Nők szerepe a korai társadalomban

A férfi és nő közötti munkamegosztás rugalmatlan volt sokáig, hiszen évszázadokat kellett arra várni, hogy az asszonyok kiléphessenek a férjeik árnyékából. A hagyományos álláspont szerint a férfi a család feje, ő tartja el a családot és ő hozza meg a fontos döntéseket, míg a nőnek egyszerre kell betöltenie az anya, a háziasszony és a feleség szerepét. Gyakran használjuk a gyengébbik nem kifejezést rájuk, ami szintén alárendeltségükre utal, hiszen fizikai és szellemi tekintetben is gyengébbnek tartották őket. Azt várták el tőlük, hogy egész életüket a családjuknak szenteljék. Sokáig nem dolgozhattak máshol az otthonukon kívül és nem foglalkozhattak politikával. Előfordult néhány esetben, hogy a szegényebb családoknál a nőknek is munkába kellett állniuk.

Napjainkban a nők már nemcsak nyolc órában dolgoznak, vezetik a háztartást, ellátják a gyermekeiket, sokszor Ők a családfenntartók is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A HEP vizsgálata során megállapítható, hogy községünkben a nők nincsenek hátrányos helyzetben a foglalkoztatás és munkanélküliség körében, nagyon alacsony a munkanélküliek száma és egyenlő arányban oszlik meg a nemek közt.

Tábla:5.1.1.; 5.1.2.; 5.1.3.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,28	1,21	1,75%
2017	1,82	0,8	1,31%
2018	0,88	1,63	1,26%
2019	0	1,23	0,62%
2020	3,98	4,56	4,27%
2021	2,56	2	2,28%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

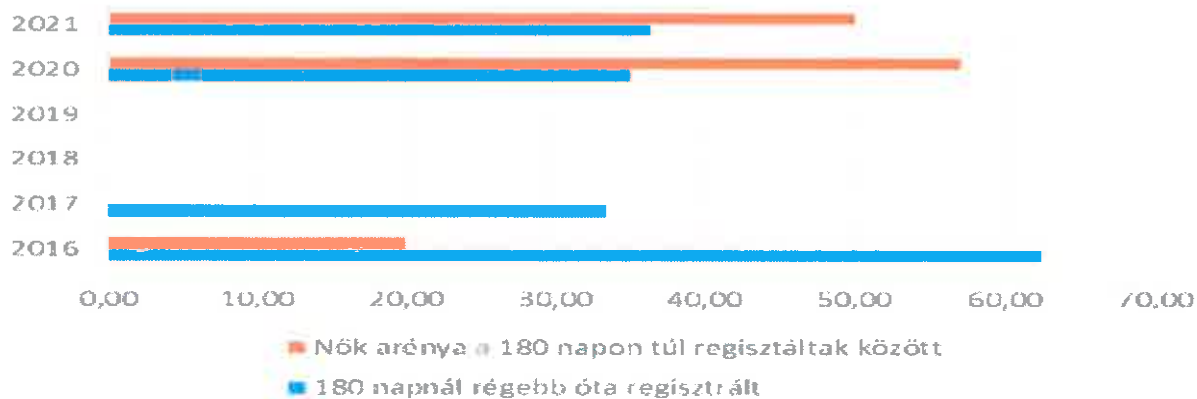

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	62,5	20
2017	33,33	0
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	35	57,14
2021	36,36	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

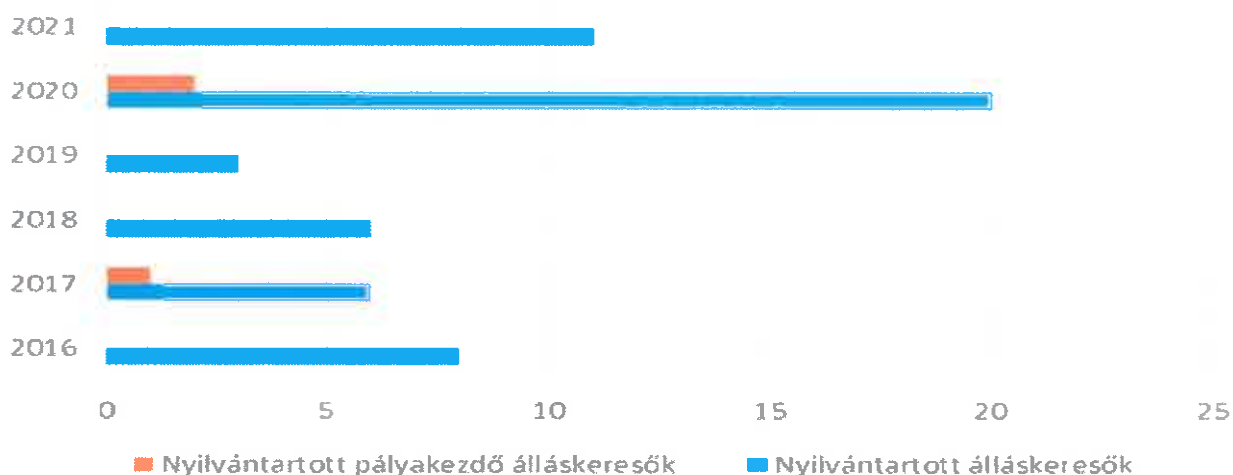

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	8	0
2017	6	1
2018	6	0
2019	3	0
2020	20	2
2021	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Álláskeresők

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A vizsgált időszakban nem volt magasabb a munkavállalási korú népességben belüli a női munkanélküliek aránya a férfiakénál. A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetőleg. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetőleg.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A község fekvésének köszönhetően a turizmus nagy munkaerőpiaci felvevőhely, ebből kifolyólag az alacsony iskolai végzettségűek is találnak munkát a környékben.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A nők és férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A vizsgált időszakban nem volt magasabb a munkavállalási korú népességben belüli a női munkanélküliek aránya a férfiakénál. A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közsféra és a szolgáltatási szektor. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetően. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

A foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb demográfiai adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésre (gyermekszám, képzettség, családi állapot, demográfiai adatok). A gyermekes családok gazdasági aktivitásáról az önkormányzat nem szolgáltatott adatokat, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen. A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt. A település nem rendelkezik adatokkal a ledolgozott munkaidő tekintetében.

A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A település nem rendelkezik felméréssel a gyermeküket egyedül nevelő nők, férfiak szükségleteit illetően.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeni feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik. A település nem rendelkezik adatokkal a nők családon belüli túlterheltségéről. A működő bölcsődék és családi napközök lehetővé teszik a nők munkába való gyorsabb visszatérését. Felsőpáhokon – a település méretéből adódóan – nincs bölcsődei ellátás. Bölcsőde legközelebb Hévízen és Keszthelyen. Az óvodai férőhelyek száma megfelelő, férőhelyhiány miatt még óvodás korú gyermeket nem utasítottak el a helyi óvodákban. A Köznevelési Törvény 2014. szeptember 1-jei hatállyal 3 éves kortól bevezeti a kötelező óvodáztatást.

Tábla: 5.2.1.; 5.2.2.a) és 5.2.2. b);

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A védőnői szolgálat egy területi védőnő alkalmazásával látja el a gyermekek gondozását a két településen. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.

A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb. Legnagyobb probléma, hogy a környezetnek nincs tudomása a családon belüli erőszakról, mert nem kerül ki. A családon belüli erőszaktól nem csak a nők hanem a gyermekek is áldozatokká válnak.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A településen sem anyaotthon, sem átmeneti otthon nincs, szükség esetén a gyámhatóság intézkedik a megfelelő elhelyezésről.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb. Legnagyobb probléma, hogy a környezetnek nincs tudomása a családon belüli erőszakról, mert nem kerül ki. A családon belüli erőszaktól nem csak a nők hanem a gyermekek is áldozatokká válnak.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A településen sem anyaoththon, sem átmeneti otthon nincs, szükség esetén a gyámhatóság intézkedik a megfelelő elhelyezésről.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A települési önkormányzati képviselőtestületben a polgármester és a 4 képviselő között egyetlen nő sem található. A településen működő civil szervezet és alapítvány vezetője férfi.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség ösztársadalmi probléma, melyet Felsőpáhokon a Zala Megyei Kormányhivatal Keszthelyi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Osztálya és az Önkormányzat szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkaerő piaci helyzet javítása	Tájékoztatás, figyelem felhívás, napközbeni gyermekellátás bővítése (bölcsődei férőhelyek kialakítása)
Érdektelenség, információ hiány	Közösségi programok szervezése, attitűd formálás

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A község lakosságának öregedése az ország többi területéhez hasonlóan az utóbbi években folyamatos. 2021-ben az időskorúak létszáma 167 főre emelkedett, 2017-ben ez a szám 153 fő volt. Vagyis 5 év alatt 17 fővel emelkedett az időskorúak száma. A fiataloknál ugyanezen időintervallumban 3 fővel – 97 főről 94 főre – csökkent a létszám. 2017 és 2021 között az öregedési index nőtt.

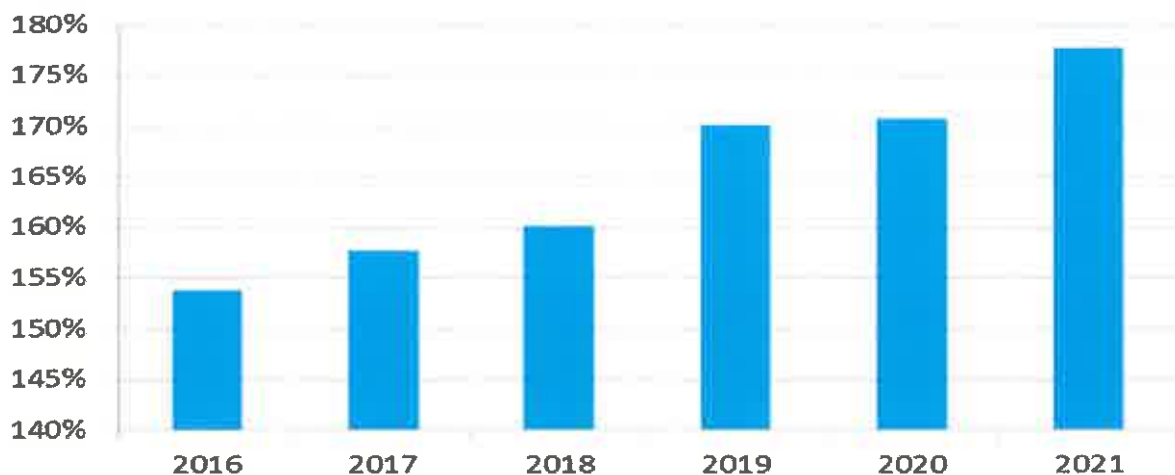
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tábla:6.1.; 6.1.1.; 6.1.2.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	140	91	153,85%
2017	153	97	157,73%
2018	157	98	160,20%
2019	165	97	170,10%
2020	169	99	170,71%
2021	167	94	177,66%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

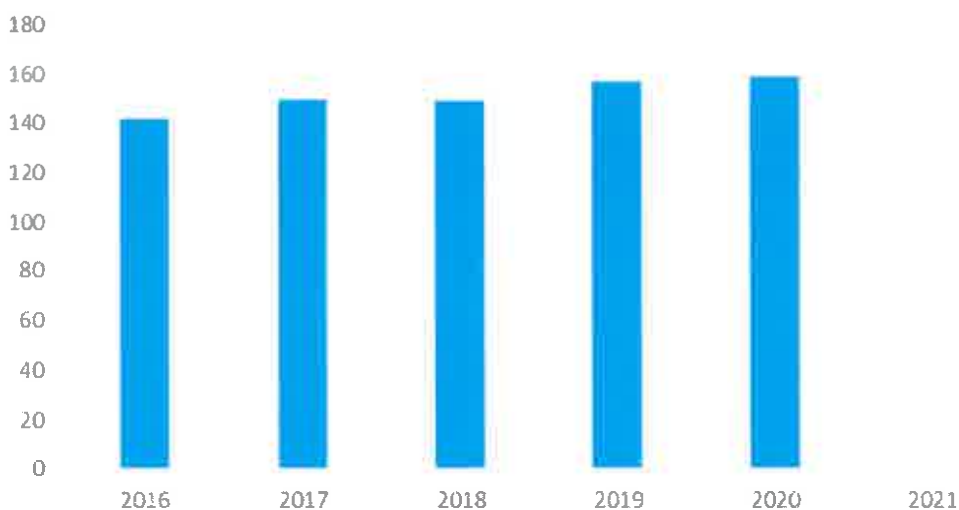

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	49	93	142
2017	52	98	150
2018	54	95	149
2019	57	100	157
2020	59	100	159
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

Nyugdíjasok száma

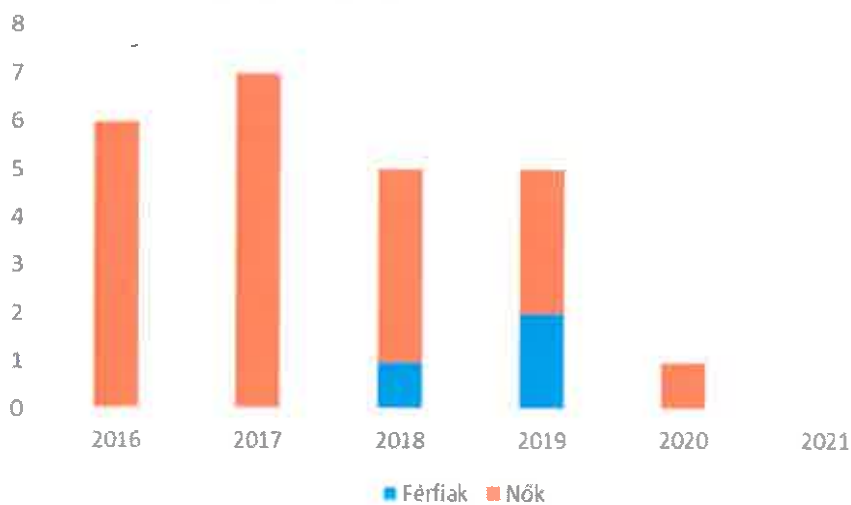
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	3	0	38	78	0	6	n.a.
2017	3	0	40	82	0	7	0
2018	3	0	42	81	1	4	0
2019	3	0	43	88	2	3	0
2020	3	0	45	89	0	1	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

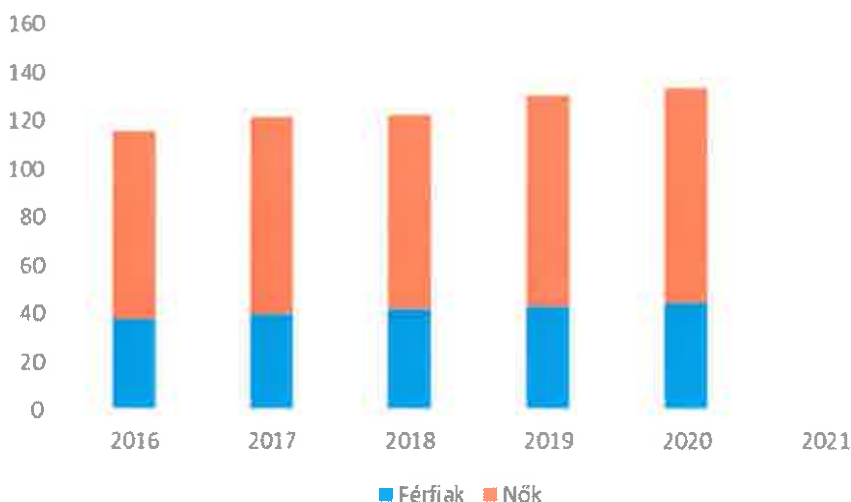
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Özvegyégi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Tábla: 6.2.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		8	6	6	3	20
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	0	3	1
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	15,00%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	2	0	0	3	1
	%	12,50%	33,33%	0,00%	0,00%	15,00%	9,09%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	0	0	2	2	2
	%	12,50%	0,00%	0,00%	66,67%	10,00%	18,18%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	0	0	1	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	5,00%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	3	1	0	2	2
	%	25,00%	50,00%	16,67%	0,00%	10,00%	18,18%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az elmúlt években a munkanélküliek száma csökkent, ezen belül az 55 év felettiek aránya viszont növekedett.

A munkanélküliségi ráta a településen kedvezőbb a megyei és az országos átlagnál is, de elmaradnak a nyugat-dunántúli régiós átlagtól. A magas munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el.

A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettiek foglalkoztatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsoökkentési kedvezményben részesülnek.

2021 évben nyilvántartott álláskereső 2 fő volt 55 év feletti.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településnek nincs intézménye, ahol foglalkoztathatná nyugdíjasait, de a környező városokban van bőven van munkalehetőség azon nyugdíjasoknak akik ezt igénylik.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs adat és adatgyűjtés erre vonatkozóan.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A településen 1 nyilvános könyvtár és 1 közművelődési intézmény található. A könyvtári szolgáltatást 2012-ig az önkormányzat a keszthelyi városi könyvtár által nyújtott mozgókönyvtári szolgáltatáson keresztül biztosította. A jogszabályi környezet változása következtében 2013-tól ezt a szolgáltatást a zalaegerszegi Deák Ferenc Megyei Könyvtárral kötött megállapodással teszi elérhetővé a lakosság számára.

Felsőpáhokon a mindennapos közösségi élet fő színtere egyértelműen a sportcentrum és annak környéke. A kultúrházban havonta vannak rendezvények. Évente megrendezésre kerül a Retro Búcsú, Nyárzáró – Bogrács Party, író-olvasó találkozók, kézművesfoglalkozások, színházi előadások, illetve minden évben szervez az önkormányzat idősek napját. A településen nem készült felmérés arra vonatkozóan, hogy az idősebbek az elmúlt években hány alkalommal látogattak meg különféle kulturális vagy sporteseményeket.

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség, stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Ennek érdekében működteti a települési honlapot.

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon működik e-ügyintézés is, amelynek keretében elérhetők és letölthetők az ügyintézéshez szükséges dokumentumok. Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

- a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;
 Az önkormányzat helyet biztosít a háziornosnak, - heti kétszer – hogy helyben igénybe tudják venni a betegek az ellátást.
 Falugondnoki szolgálat működik, igény szerint szállítja a szakrendelésekre a lakosokat.

Tábla:6.3.1.;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	49	93	142
2017	52	98	150
2018	54	95	149
2019	57	100	157
2020	59	100	159
2021	n.a.	n.a.	-

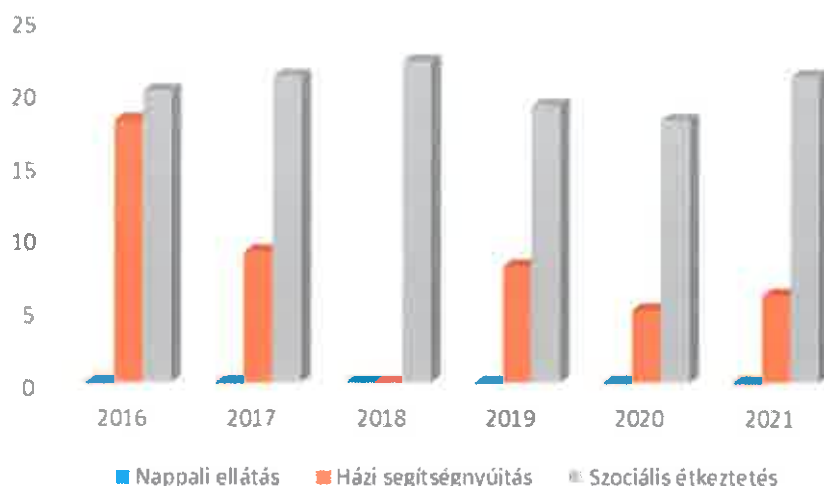
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	fő	fő	fő	fő
2016	140	0	18	20
2017	153	0	9	21
2018	157	0	0	22
2019	165	0	8	19
2020	169	0	5	18
2021	167	0	6	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ellátások

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz akadálymentesített kultúrház, könyvtár és az orvosi rendelő.

c) idősek informatikai jártassága;

Nincs adat és adatgyűjtés.

d) a generációk közötti programok.

A programokat az egész falu lakosságának szervezzük, ebbe bele tartoznak az időkorú nyugdíjas lakosok is, akik rendszeresen látogatják rendezvényeinket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseknek kimondottan külön szervezett program az Idősen Napja, amelyre meghívjuk településünk 60 év feletti lakóit. Kulturális rendezvény fellépőkkel és vacsorával.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nagy a veszélye a településen az idősek elszigetelődésének	Minél több program szervezése az idősek részére.
Nappali ellátás nem biztosított az idősek számára	Igényfelmérés
Szociális körülmények javítása	Tájékoztatás, szociális ellátások bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi – képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok – köztük a fogyatékossgal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékossgal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van helyi, kistérségi és regionális szinten szerveződő civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállalnak az államtól átvállalt közfeladatok megvalósításában, valamint együttműködő partnerei kívánnak lenni a területen dolgozó valamennyi állami és nem-állami szereplőnek.

Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások szolgáltató jellegének erősítésével, az intézmények kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon.

A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint *„fogyatékossgal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”*.

Az egyenlőség, az egyenlőtlenségek kérdése különböző mértékben ugyan, de valamennyi – a többségtől eltérő jellemzőkkel rendelkező – személyt, csoportot érint ma Magyarországon. Különösen veszélyeztetett csoport a cigányság, más szempontból a nők, ismét más szempontból, de külön figyelmet érdemel a fogyatékos emberek helyzete is.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során – a fizikai és szellemi környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt prioritásként a minőségi közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ügyek, közlekedés stb.) egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2011) adatai szerint 457 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékoságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékoságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékosügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja mindannyiunk feladata, és – bár jelentős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Ennek egyik igen fontos eszköze az esélyegyenlőségi tervek elkészítése és az abban foglaltak végrehajtása is.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A 2009. év legnagyobb fogyatékosügyei sikere kétségkívül az, hogy – bő egy éves előkészítő munka után – az Országgyűlés 2009. november 9-i ülésén 359 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról szóló 2009. évi CXXV. törvényt, amely szintén az Egyezményben foglaltak teljesítése érdekében történt. A jelnyelvi törvény a siket, nagyothalló és siketvak emberek ún. nyelvi jogainak deklarálása mellett a hazánkban 6 éve működő ingyenes jelnyelvi tolmácsszolgáltatás jogi szabályozását is tartalmazza. Folyamatosan megjelenő pályázatok támogatják a kormányzati és önkormányzati intézmények akadálymentesítését, melynek köszönhetően évről évre több száz közszolgáltatás válik egyenlő eséllyel hozzáférhetővé.

Európa jóléti államai, ahogy hazánk is igyekszik különböző intézkedésekkel, programokkal, törvényekkel, rendeletekkel elősegíteni a fogyatékosok esélyegyenlőségét. Hatalmas anyagi forrásokat bevonva, természetbeni és anyagi juttatásokat igyekeznek biztosítani a rászorulóknak. Különböző hivatalokat, szakértői bizottságokat állítottak fel, támogatják a fogyatékosok által alapított szervezeteket. Pozitív diszkriminációt alkalmaznak az oktatásban és a munkaerő piacon.

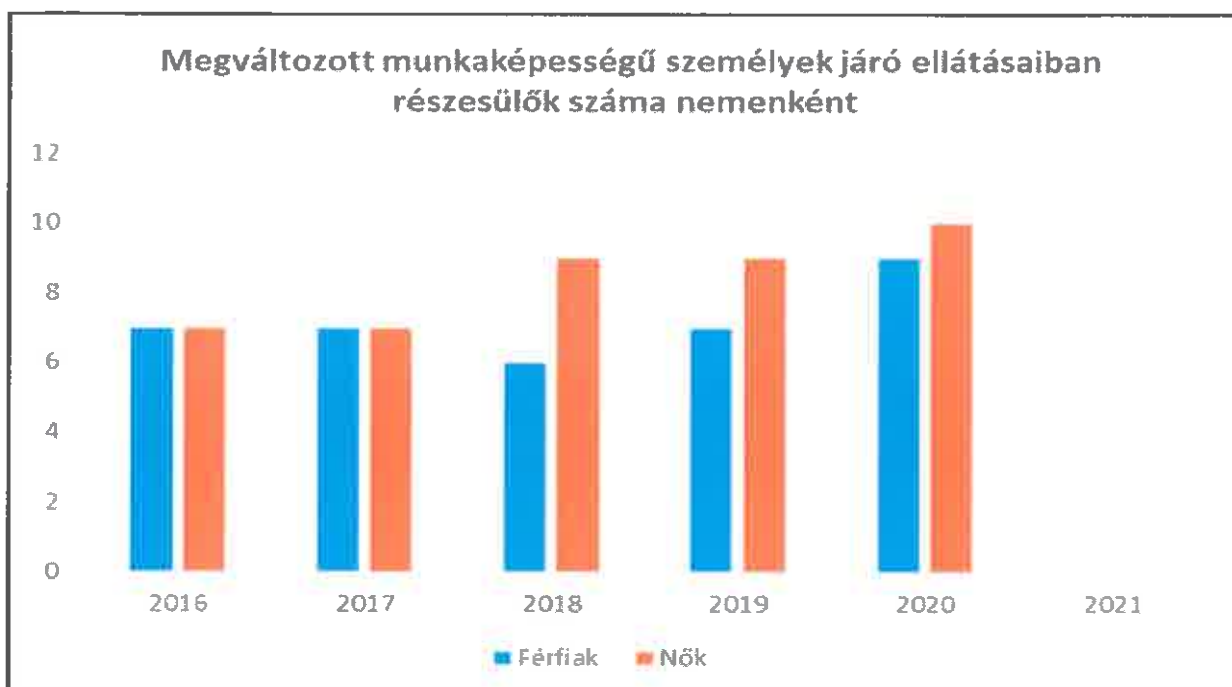
Mindezek ellenére a statisztikák csúnyán rácáfolnak az erőfeszítésekre. Ahelyett hogy a fogyatékkal élők felfelé mobilitását mutatnának, megrekednek, sőt lecsúsznak, elszakadnak és kirekesztődnek a társadalomból.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Tábla: 7.1.1.; 7.1.2.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	7	7	14
2017	7	7	14
2018	6	9	15
2019	7	9	16
2020	9	10	19
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.1. számú táblázat mutatja, hogy a megváltozott képességű személyek létszáma évről évre nő. A táblázatból látszik, hogy a nők aránya ezen belül is nő.

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos nincs a településen.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Helyben nincs lehetőség alkalmazni a megváltozott munkaképességű személyeket, nincs az önkormányzatnak intézménye. Kimondottan fogyatékkal élők számára nincs munkalehetőség.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs adata az önkormányzatnak.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nincs intézmény, adattal nem rendelkezik az önkormányzat

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Felsőpáhok község a szociális alapszolgáltatások közül a nappali ellátást nem biztosítja. A fogyatékos személyek nappali ellátására legközelebb Keszthelyen nyílik lehetőség.

A keszthelyi MMSZ Gondviselés Háza Fogyatékkal Élők Napközi Otthona 2008. május 2-án kezdte meg működését Keszthelyen. Az intézmény nappali elhelyezést biztosít 35 fő enyhe- és közép súlyos értelmi fogyatékos, mozgássérült, halmozottan sérült gyermek, fiatal és felnőtt számára, akik az intézményes oktatásból, ellátásból kikerültek. Biztosítják a korszerű fizikai, egészségügyi és mentális ellátást. Az intézmény integrációs elvek alapján működik, a gondozottak részére egyénre szabott fejlesztést, segítséget, kísérést biztosítanak. Az ellátásban részesülő fogyatékos fiataloknak a napköziben a biztonság és az otthonosság érzése mellett növekedhetnek képességeik és önállóságuk. A napközi otthonban folyó életet elsődlegesen a sérült fiatalok egyéni szükségletei határozzák meg.

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezményvel.

Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzübeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. A fogyatékos személy számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A falugondnoki autó alkalmas fogyatékkal élő személy szállítására.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Törvényi kötelezettség szerint az önkormányzat épületei akadálymentesítettek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

E-közigazgatás kiépítésével lehetőség nyílt egyenlő esélyekkel intézni a közigazgatási ügyeket.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nincsenek helyben munkahelyek, a helyi munkahelyek akadálymentesítése még várat magára.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Utak, járdák portalanítottak.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nincs ilyen szolgáltatás.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs ilyen juttatás, szolgáltatás.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen szervezett programok a fogyatékossgal élők számára is elérhetőek, külön számukra szervezett program nincs. A helyi kultúrház akadálymentesített, így a kerekesszékekkel érkezők is részt tudnak venni az itt tartott rendezvényeken.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A település akadálymentesítése nem teljesen megoldott a településen, de azt folyamatosan a lehetőségeinkhez mérten fejlesztjük. (buszmegálló akadálymentesítése)

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Adatbázis bővítése, aktualizálása a fogyatékkal élőkéről	Adatbázis készítése a fogyatékkal élőkéről

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
belterületi és külterületi utak, járdák állapota	utak, járdák minőségének javítása
település lakosságának nem biztosítottak a teljeskörű szűrővizsgálatok	évenkénti szűrővizsgálat szervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alap-programról. Ezzel elismerte a szervezetek működéséhez feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

Felsőpáhokon a közösségi élet fő színtere egyértelműen a sportcentrum és annak kör-nyéke. A könyvtárban havonta kézműves foglalkozáson vehetnek részt gyermekek és felnőttek, a kultúrházban havonta vannak rendezvények. Évente megrendezésre kerülő falunapot 2021-ben két rendezvényre bontottuk – Retro Búcsú és a Nyárzáró Bogrács Party rendezvényekre – így szeretnénk továbbra bővíteni a helyi programokat, illetve minden évben szervez az önkormányzat idősek napját és a gyerekek részére mikulásünnepélyt.

Felsőpáhok Község Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelynek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra, a hagyományok ápolása és a sport terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A községben egy civil szervezet működik, Felsőpáhokért Közalapítvány. Az alapítvány a befolyt bevételeiből támogatja rendezvényeinket.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Felsőpáhok Község a Zalacsányi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik, bölcsődei és óvodai ellátást Alsópáhok Községgel közösen látja el.

Szociális étkeztetést szintén Alsópáhok Község Gazdasági Ellátó Szervezete biztosítja a községnek.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs nemzetiségi önkormányzatunk.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Támogatja az Alapítvány a helyi rendezvényeket.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, az egyházak és településen működő civil szervezetek tevélegesen bevonásával történt. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	nincs a településen roma és mélyszegénységben élő	x
Gyermekek	Gyermekek szabadidejének megfelelő módon való eltöltése	Közösségi terek létrehozása, fiatalokat érintő prevenciós programok szervezése
Idősek	Nagy a veszélye a településen az idősök elszigetelődésének Nappali ellátás nem biztosított az idősök számára Szociális körülmények javítása	Minél több program szervezése az idősök részére. Igényfelmérés Tájékoztatás, szociális ellátások bővítése
Nők	Munkaerő piaci helyzet javítása Érdektelenség, információ hiány	Tájékoztatás, figyelem felhívás, napközbeni gyermekellátás bővítése (bölcsődei férőhelyek kialakítása) Közösségi programok szervezése, attitűd formálás
Fogyatékkal élők	Adatbázis bővítése, aktualizálása a fogyatékkal élőkről	Adatbázis készítése a fogyatékkal élőkről
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	belterületi és külterületi utak, járdák állapota település lakosságának nem biztosítottak a teljeskörű szűrővizsgálatok	utak, járdák minőségének javítása évenkénti szűrővizsgálat szervezése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlőek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők sorsa.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek fejlődését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a hátrányos megkülönböztetés megszüntetését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre.

2. Összegő táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)
I. 0. Település szintű probléma									
1	Utak, járdák felújítása	Balesetek megelőzése, közlekedés biztonságosabbá tétele.	Költségvetési rendelet Településkép védelmérői szülői rendelet	Út hálózat fejlesztés, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A település útjainak, járdáinak felújítása.	Polgármester	2027.12.31.	Lakosság elégedettsége, utak és járdák 20%-os felújítása	pályázati forrás saját forrás helyi vállalkozók, lakosság bevonása
2	Prevenációs szolgáltatások	Megelőző lehetőség biztosítása az egészség-megtartásra, korai szűrésekkel.		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Tervezés-szervezés-kivitelezés, -ismétlődési lehetőség biztosítása a védeőnő, családsegítő az egészségmagatartás támogatása.		2027.12.31.	Évenkénti ismétlődő szűrővizsgálatok	egy fő koordinátor, saját forrás illetve pályázati lehetőség
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	Nem releváns a településre	Nem releváns a településre				Polgármester	2027.01.01.		
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Gyermekek szabadidejének eltöltése	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére programok szervezése	Felsőpáhok Gazdasági Programja	Legyen jobb a gyermekeknek Nemzeti Stratégia 2007-2032	Többfunkciós közösségi terek létrehozása, a már meglévő bővítése, gyermekeket érintő programok szervezése	Polgármester, Közművelődési munkatárs	2027.12.31.	Közösségi színterek kihasználásának növelése, látogatottságának emelkedése 30%-kal	Közösség szervező, pályázati forrás

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)
III. A nők esélyegyenlősége									
1	Munkaerő piaci helyzet javítása	A munkát vállalni kívánó nők számára lehetőségek biztosítása	Felsőpáhok Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Adat és információ gyűjtés a helyi munkaadók fiatal ill. kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatban	Polgármester Családsegítővezetője	2027.12.31.	100 %-os foglalkoztatás	Munkaerő piaci tanácsadó, pályázati forrás
2	Információ hiány	A nők munkaerő piaci helyzetének elősegítése	Felsőpáhok Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A nők részére olyan tájékoztatók, közösségi programok szervezése, ahol információt cserélhetnek hasonló helyzetben lévőekkel	Családsegítő, Védőnő, Hivatali dolgozók	2027.12.31.	A nők foglalkoztatásának 100%-os növekedése	Munkaerő piaci tanácsadó, pályázati forrás,
IV. Az idősek esélyegyenlősége									
1	A településen az idősek elszigetelődésének szervezése az idősök részére	A helyi közélet fejlesztése	Felsőpáhok Község Gazdasági Programja	Időügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024	Programok biztosítása az idős korosztály számára. Igényfelmérés a további programok szervezéséhez	polgármester	2027.12.31.	Programok számának 50%-os növelése	Közművelődési munkatárs, pályázati forrásból
2	Nappali ellátás biztosítása az idősök számára	Az idősök nappali ellátása nem biztosított, a népesítésen az idősök aránya folyamatosan nő	Felsőpáhok Község Gazdasági Programja	Időügyi Nemzeti Stratégia 2023-2024	Igényfelmérés, pályázati forrás keresése	Felsőpáhok Község Önkormányzatának Polgármestere	2027.12.31.	egy nappali szociális intézmény létrehozása	Szükséges szakemberek biztosítása pénzügyi feltételek biztosítása pályázással

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

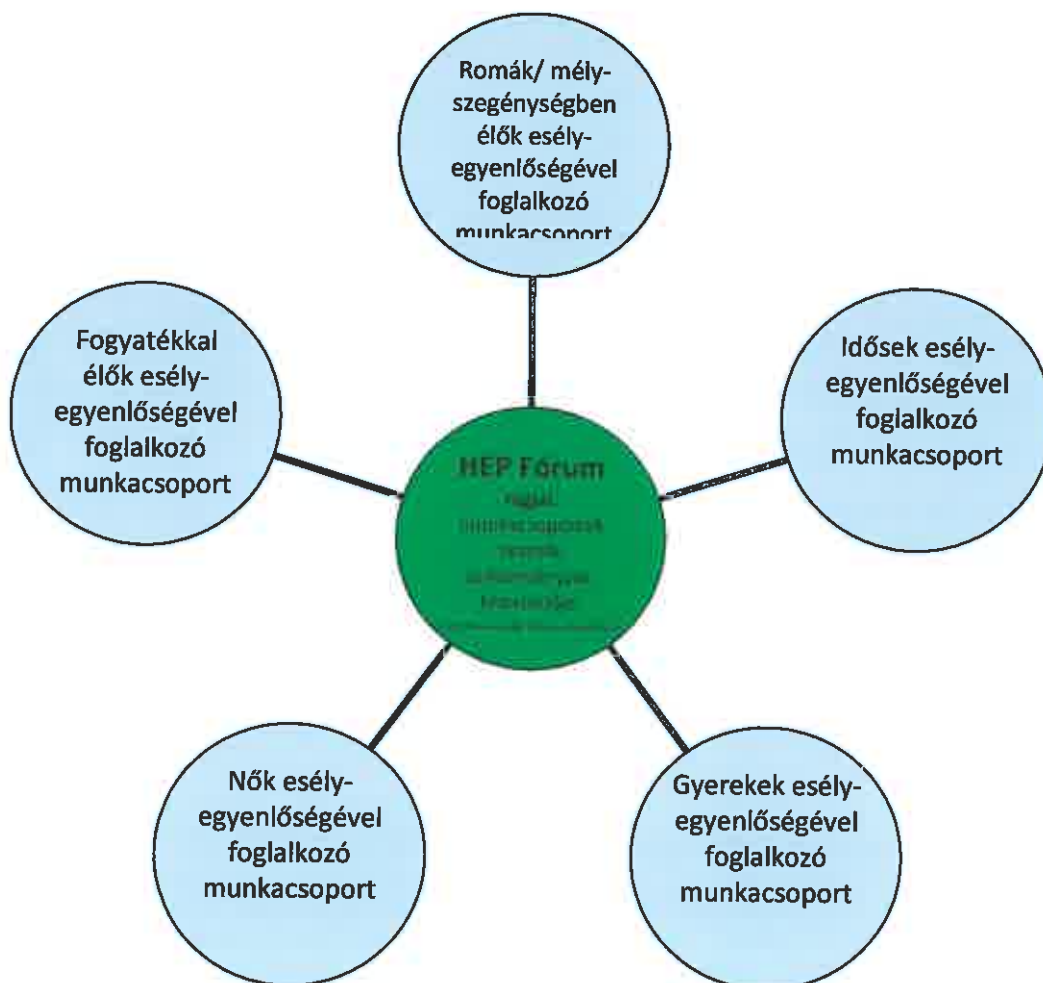
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Felsőpáhok Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Felsőpáhok Község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 71/2022.(XII.6.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

--

☛ képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Felsőpáhok, 2022. november 21.

Prótár Richárd Krisztián
polgármester

Kivonat

Készült: Felsőpáhok község Önkormányzat Képviselő-testületének 2022. december 6-án megtartott soros nyílt ülésén készült jegyzőkönyvből

71/2022.(XII.6.) sz. határozat

- 1./ Felsőpáhok Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028) és hatályon kívül helyezi a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2018-2023).**
- 2./ A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon a Helyi Esélyegyenlőségi Programban (2023-2028) megfogalmazott feladatok határidőben történő teljesítéséről.**
- 3./ A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028) írja alá és a Képviselő-testület döntéséről a Nagykanizsai Tankerületi Központot, a Zala Megyei Kormányhivatalt és a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, valamint az együttműködést vállaló szervezeteket, intézményeket.**

Felelős: Prótár Richárd Krisztián polgármester

Határidő: azonnal

értesítésre: 2022.12.21.

feladatok teljesítésére: HEP-ben foglaltak szerint

Prótár Richárd Krisztián sk.
polgármester

k.m.f.

dr. Prótár Henrietta sk.
jegyző

A kivonat hiteles!

dr. Prótár Henrietta
jegyző

Felsőpáhok, 2022. december 6.

Kivonat

Készült: Felsőpáhok község Önkormányzat Képviselő-testületének 2022. december 6-án megtartott soros nyílt ülésén készült jegyzőkönyvből

71/2022.(XII.6.) sz. határozat

- 1./ Felsőpáhok Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a határozat mellékletét képező Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028) és hatályon kívül helyezi a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2018-2023).**
- 2./ A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon a Helyi Esélyegyenlőségi Programban (2023-2028) megfogalmazott feladatok határidőben történő teljesítéséről.**
- 3./ A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (2023-2028) írja alá és a Képviselő-testület döntéséről a Nagykanizsai Tankerületi Központot, a Zala Megyei Kormányhivatalt és a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságot, valamint az együttműködést vállaló szervezeteket, intézményeket.**

Felelős: Prótár Richárd Krisztián polgármester

Határidő: azonnal

értesítésre: 2022.12.21.

feladatok teljesítésére: HEP-ben foglaltak szerint

Prótár Richárd Krisztián sk.
polgármester

dr. Prótár Henrietta sk.
jegyző

A kivonat hiteles!

dr. Prótár Henrietta
jegyző

Felsőpáhok, 2022. december 6.

